

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Megjegyzések egy könyv margójára

A könyvet, amit olvasok, Jacob József volt prefektus, jogakadémiai tanár írta. A címe: A kisebbségi kérdés és a Magyar Szövetség. Közjogi tanulmány. A studium tulajdonképpen már nem is volna aktuális, mert a Magyar Szövetség már régen lekerült a napirendről, de aktualitása még felujulhat, mert hiszen Erdély magyarsága azt az eszmét, amit a Magyar Szövetségben akart testté ölteni, természetesen nem ejtette el és mint a kisebbségi probléma végső megoldását a Magyar Párt is felvette programjába. De a tanulmány különben sem emfemer jelentőségű és meg volna az értéke akkor is, ha a napi politika szempontjából az aktualitása teljesen szét is morzsolódott volna. Komoly munka. Sok jogászai kézsúltsággal és konzekvens okfejtéssel, nem mindennapi logikával és szívós céltudatossággal építette fel Jacob József azokat a fejtegetéseket, amelyekkel a Magyar Szövetség létjogosultságát — véleménye szerint — robusztus biztonsággal akarja megdönteni.

A munka tendenciája: jogszükítő. Aminthogy a kisebbségekről szóló szerződések, nemzetközi egyezményeket, törvényeket az egész román publicisztika és íme — mint Jacob példája mutatja — az akadémikus jogtudomány is megszorító felfogásban tárgyalja.

A tanulmánynak van egy negatív örvendetes oldala. Jacob József nem beszél sohasem idegenekről, hanem mindenütt nemromán nyelvű állampolgárokat említ. A strain sértő és jogosulatlan terminológiáját korrektül lejejt. Ez is vívmány és ez is jól esik nekünk.

Jacob József kategorikusan kijelenti, hogy a kisebbségek nem nemzetek. Van Romániában magyar ember, szász ember, de magyar nemzet, szász nemzet nincs. Hányszor hallottuk hajdanában a régi magyar parlamentben, amikor egy-egy román képviselő az erdélyi román nemzetről beszélt, hogy sovíniszta magyar honatyák oktanulul és meggondolatlanul kiabáltak közbe: nem nemzet, hanem csak nemzeti-ség. Mert a régi magyar közjog is csak egy nemzetet ismert: az egységes politikai magyar nemzetet. És íme ebben a higgadt és méltóságteljes írásban is, mint fontos alapvető tétel áll a kisebbségek nemzeti egységének megtagadása. Jacob is csak egy nemzetet ismer: a román. A kisebbségek szerinte nem is közjogi alanyok, nem is lehetnek kollektív jogaik, csak mint egyének élvezhetik a dicső jogegyenlőséget. Oladalakon át bizonyítja Jacob József, hogy semmiféle paragrafus, szerződés, cikkely nem ismeri el a kisebbségeket közjogi alanyoknak.

Vajjon fontos-e az, hogy valaki (ez uttal Jacob József) tagadhatatlan jogi szellemességgel és egy kis skolasztikus szór-

száhasogatással is mindezt ilyenképpen megállapítja. Tegyük fel, Jacob József jogi eszmemenetele hibátlan, bár szerintünk képtelenség tagadni olyan népi tényezők közjogi mivoltát, amelyekről alapvető nemzetközi szerződéseket alkottak, oly szerződéseket, amiket a világbéke oszlopainak tekintenek. De ismételjük, ha Jacob fejtegetései makulátlanok volnának, mit változtat ez azon, hogy a kisebbségeknek előbb-utóbb mégis meg kell adni teljesen azokat a jogokat, amelyek őket megilletik, hogy gazdaságilag, kulturálisan, nemzeti mivoltukban mint kisebbségek boldogulhassanak. Ha még eddig nem precizította volna a kisebbségi jogok fogalmát semmiféle hivatalos fórum — a dolog természete szerint el kell ismerni közjogi mivoltukat Romániában is majd ezután. A sok bizonytalan frázis az egyenlő jogokról, az egyenlő szabadságokról — látjuk a valóságban — teljesen üresen kong mindaddig, amíg konkrét jogalkotásokkal meg nem telítik. És nem is egyesület formájában, holmi alapszabályok keretében fog kialakulni az a nemzeti autonómia, ami ellen Jacob József irtalmatlan hevesseggel állást foglal, hanem egyenesen az utódállamok parlamentjére vár a szép feladat, hogy az állam keretein belül, az állam területi egységének és egységének megővése mellett ezt megalkossák. Nem protestáló, ellenőrző, panaszkodó fórumról, hanem intézkedő, döntő, a kisebbségek élete felett — bizonyos kulturális, jogi és adminisztrációs hatáskörökben — irányító és cselekvő hatalom konstruálásáról van szó, amellyel a kisebbségeket maguk az utódállamok törvényhozásai fogják felruházni. Hasonlatosnak képzelem ezt el szervezésében a régi magyarországi gör. kel. egyház autonóm alkotmányával.

Természetesen ez a jövő zenéje. Adig sok víz folyik le a Körözsön. Eppen most olvassuk, hogy a jugoszláv kormány a testvér-horvát nemzet autonómiájának utolsó foszlányát is eltörölte. Akkor mit várjunk egyelőre mi?

Egyelőre tehát sokkal szerényebb vívmányokkal is megelégednénk. A maximum helyett a minimum is jó volna egyelőre.

A szászok Kreisausschuss-a évtizedes intézmény. Sokkal több, jobb és értékesebb, mint a Magyar Szövetség lett volna. És mégis meg van ma is. Nem törölték el, tárgyalnak vele. A szászoknál csak az lehet országgyűlési képviselő, akit a Kreisausschuss jelöl. Nem irredenta szervezet. Nem állam az államban. Nem sérti a román nemzet szuverenitását. A Magyar Szövetségről viszont Jacob mindezt állítja és hangoztatja. Valószínűleg nem azért, mert szövetség. Hanem mert magyar.

A kisebbségek nem nemzetek. Elvégre ez nem is a legsúlyosabb. Hiszen a nemzeti

párti Románia egyik legutóbbi vezércikke szó szerint azt mondja, hogy a gyulafehérvári határozatok nem is ismernek kisebbségeket. Elvégre íme lehet ezt ad absurdum vinni. Ki lehet elvégre azt is deríteni, hogy a gyulafehérvári pontok létezése optikai csalódás.

Jacob József a nemzeti állam elve alapján áll. A nemzeti állam elvénél fogva vezették be az egész vonalon például a román nyelvet a bírásokban, mert — úgymond — nemzeti államban nem tűrhető, hogy a bíróságnál más nyelven is tárgyaljanak. Viszont Jacob könyve is elismeri a párisi egyezmény ama pontját, hogy a nemromán nyelvű állampolgárok a bíróságoknál szóban és írásban használhatják anyanyelvüket. Vagyis a párisi egyezmény még sem áll a nemzeti államok elve alapján.

Masaryk már mint köztársasági elnök írta meg tanulmányát „A szlávok a háború után”. Masaryk ebben megállapítja, hogy a csehek és szlovákok egy és ugyanaz a nemzet. Tehát ha a tótok nem kisebbségek, akkor tízmillió szláv többséggel szemben körülbelül négymillió egyéb kisebbség él, vagyis csaknem ugyanaz az arány mint nálunk. És azért Masaryk mégis ezt írja: „Az államnak ez a nemzeti tagozódása arra a vitára vezet, vajon Csehszlovákia nemzeti vagy nemzetiségi állam. A csehek az előbbi hangoztatják, a németek és a többiek az utóbbit”. Pont. Masaryk többet nem mond. Nem dönt. Nem állítja, hogy ő a maga részéről nemzeti államnak tartja Csehszlovákiát. Ellenben büszke arra, hogy a csehszlovákiai németeknek egyetemük, két műegyetemük, egy mezőgazdasági főiskolájuk van, amit már a köztársaság alapított.

A kisebbségek csupán az állampolgárok egy csoportja, de nem közjogi személyek; jogilag nem is léteznek — mondja Jacob József. De azért ugye bár mégis léteznek. Valamit ennél fogva mégis csinálni kell majd velük, mert „állampolgárok csoportja” — ez mégis nagyon labilis jogi meghatározás.

Az elmúlt nyáron a bukaresti Carabus-színházban egy politikai életképet néztem végig. Először felvonultak a parlamenti élet nevezetességei. Mikor ezeket jól kifigurázták, akkor megjelent a színen öt táncosnő magyar ruhában, öt hölgy szász viseletben, öt ballerina orosz csizmában, öt nőcske bolgár komitácának öltözötten, végül öt török-szoknyás színésznő és vídám táncot lejtettek, mialatt valami kuplét énekeltek, amelynek — emlékezem jól — az volt a refrénje: Mi vagyunk a kisebbségek. A publikum jól mulatott a jeleneten. Magam is elmosolyodtam. Az „állampolgárok csoportja”

megjelent a színen. Tétéles törvény ugyan nincs még rólunk, de kuplé már van.

Vajon ha Jacob Józsefet megbiznánk, hogy állítsa össze Románia fontos közjogi törvényeit, kihagyná-e a becikkelyezett párisi egyezményt és a gyulafehérvári határozatokat?

Jacob József következetesen azt is hangoztatja, hogy nem vagyunk államalkotó tényezők. Dehát akkor mik vagyunk? Aki nem alkot, az vagy tesped, vagy rombol. Ha tespednénk, akkor nem kellene rólunk tanulmányt írni. Ha rombolnánk: az állam teljes hatalmával fordulna ellenünk. Hiszen szó sincs róla, mikor adót kell fizetni, amiből az állam felépül, mégis de facto államalkotó elemek vagyunk, de mikor ebből az adóból kisebbségi iskoláinknak államsegélyt kérünk, — akkor de jure megint nem létezőnk.

Jacob azt kívánja, hogy azok, akik azt állítják, hogy a kisebbségek a háború előtti jogi helyzettel szemben immár közjogi alanyokká váltak, bizonyítsák is be a jogi helyzetnek ezt a megváltozását. Minek ezt külön bizonyítani — mondjuk erre mi — mikor ott van a Népszövetség, amely kifejezetten a kisebbségek sorsának kezelésére hivatott. A Népszövetség léte egymaga elég bizonyíték, hogy a kisebbségek jogi helyzete alaposan megváltozott. De ezenkívül is a kisebbségi kérdésnek ma már könyvtárakra menő tudományos irodalma van. Vagy ez az egész jogi, szociális és politikai irodalom, amely kizárólag a kisebbségekkel foglalkozik, szintén csak azért van, hogy — miként — Jacob József tanulmánya teszi — azt bizonyítsa be, hogy jogilag nem is vagyunk? Aligha. Ez az irodalom valószínűleg éppen az ellenkező célból keletkezett.

Jacob nem érti, hogy Boila Romulusz miért van a kisebbségekről más véleményes, mint jogtudós és más véleményes, mint nemzeti párti politikus. Mint tudós: Boila nem ismeri el, hogy a kisebbségek politikai személyek, mint politikus pedig elismeri. Vigasztalódjunk: a nemzeti párt azóta már a tudós Boila álláspontjára helyezkedett. Nincs tehát semmi baj.

Jacob József határozottan állítja, hogy a gyulafehérvári határozat harmadik pontja nem jelenti az ott említett népek nemzeti autonómiáját. Jacob József tudvalevőleg Goga lelkes híve. Nos, a Tara Noastra (Goga lapja) az V-ik évfolyam 3. számában a 95. oldalon — egy héttel ezelőtt — idézi a gyulafehérvári határozatnak ugyanazt a pontját, amiről Jacob tárgyal és ezt írja: „Ki értelmezheti a fenti nyelvjárást másképp, mint egy valódi nemzeti autonómia formájában?” Nagyon kérjük ezek után a Goga-párt tagjait, szíveskedjenek véleményeiket jobban összegezgetni.

Jacob azt mondja, hogy a zsidók nem lehetnek magyarok, mert a békeszerződések a vallási kisebbségeket iktatták

törvénybe, tehát a zsidók vallási kisebbségek. De kérdezzük: nem alkothattak-e a békeszerződések nyelvi kisebbségeket is? Igenis alkothattak, amint Jacob is elismeri. És a zsidóknak eminens érdekük, hogy ehhez a nyelvi kisebbséghez tartozóknak is vallják magukat. Mert gondolja csak el Jacob József mint gyakorlati ember, hogy egy rendelet megengedné a magyar embernek, hogy például a járásbíróság előtt magyarul tárgyaljon. Ha most már egy magyar anyanyelvű zsidó ezzel a joggal élni akar, azt elutasítanák, mondván, hogy ő csak vallási kisebbség. Ugye, hogy ezzel a zsidó ember nagy inferioritásba kerülne, mert érdekeit nem tudná képviselni azon a nyelven, amit legjobban beszél: magyar anyanyelvén. Nem sovínisza, nem magyarkodó szenvedélye, hanem szimpla gazdasági érdeke miatt szabad tehát — ha akarja — a zsidóknak is a magyar nyelvi kisebbséghez tartoznia. Még szerencse mindezenre, hogy egyelőre effajta rendeletre nincs kilátás.

Jacob József a tanulmány végén kijelenti, hogy a román államnak respektálni kell a kisebbségi polgárok törvényekben garantált jogait. Szép. Ehhez azonban az volna előbb szükséges, hogy bizonyos törvények meg is születessenek. Eddig még rendszerint olyan törvények és rendeletek keletkeztek, amelyek ezeket a jogokat csorbitottak, pedig ha a kisebbségek nem is közjogi alanyok, vajjon nem jogos követelésük-e, hogy a békeszerződésben, a párisi egyezményben és a gyulafehérvári határozatokban lefektetett jogaik gyakorlásának mikéntjéről végre törvényeket hozzanak. Jacob József, mint gyakorlati jogászra az a nemes feladat hárulna, hogy dolgozzon ki konkrét törvényjavaslatot a kisebbségi jogok praktikumáról, állítson fel — az ő ideológiájának keretében bár — normákat, amelyek a gyakorlatban szabályozzák ezeket a kisebbségi jogokat. Ünnepléses kijelentések már rajtunk nem segítenek. Pozitívumokat kérünk.

Egyetlen pozitív javaslata van Jacob Józsefnek: a választói listák kiegészítése. Erre kétségkívül nagy szükség van. De nézetünk szerint a legnagyobb választói lista is értéktelen, amíg nincs olyan kerületi beosztás vagy választójogi rendszer, amely feltétlenül biztosítja, hogy a kisebbségek minden körülmények között annyi képviselőt választhatnak, amennyi őket számarányuk szerint megilleti és a míg nincs olyan választási eljárás, amely a választási elnököket végre megfosztja attól a hatalomtól, hogy helyettem — szerény szavazó helyett — képviselőt nevezzenek ki.

Mind e sok megjegyzés mellett az az érzésem, hogy Jacob József még a kisebbségek számára hasznos tényező lesz. Igazat adok neki abban, amit legutóbb írt a Tribünában, hogy az Averescu-kormány volt eddig a legjobb kormány a kisebbségek szempontjából. Habár ők kezdték a vasvillával való egységesítést. Akiben olyan erős a jogérzés és a jogászai készség, mint Jacob Józsefben, az nem maradhat

meg mindig azon a negatív állásponton, amit ez a tanulmánya képvisel.

Befejezésül egy méla akkord.

Kezembe került a napokban a kamaraüléseiről szóló gyorsírói napló. Még pedig az, a melyik Anghelescu miniszter beszédét közli az erdélyi iskolapolitikáról. Ebben a miniszter többek között kijelenti, hogy az állam 600 magyar iskolát tart fenn Erdélyben. És ekkor — a gyorsírói napló szerint — közbeszólt dr Chirvai Vazul képviselő:

— Rosszul teszi!

Ez a kis incidens nagyon meglepett. Ismerem Chirvai képviselőt, benne értékes román intellektuelt tisztelék, tudom, hogy ő egy tulnyomólag magyaralkotta kerület — az Érmellék — képviseli és így mindezt nagyon kinosan érintett engem, hogy éppen ő kárhoztatja azt a miniszteri kijelentést, hogy az állam 600 magyar iskolát tart fenn. És ekkor újból eszembe jutott: az igazság mégis az, hogy a magyar kisebbséghez tartozó román állampolgárokat magyar kisebbségi képviselőknek kell reprezentálniuk a parlamentben. Ezért nem osztom Jacob Józsefnek azt a felfogását, amiről legutóbb a Tribünában írt, hogy a magyarság parlamenti képviselői inkadráltságuk az Averescu pártba.

Mivel pedig Jacobot nemcsak ujabban kiadott három tanulmánya révén, hanem különösen mint elsőrangú gyakorlati közgazdászati férfit, a jövő emberének tartom: szeretném, ha ez az apró incidens őt is gondolkodóba eitené.

Február 9 Szombat
Orvos-Gyógyszerész bál
a Kereskedelmi Csarnokban

Minden kézipart feltűlölő

„oroszián” védjegyű ingek
állandó dús választékban raktáron.

„SPLENDID” uri divat üzletében,
Avr. J. (Kossuth)-u. 16.
Meglepető olcsó árak!

Max Brotmann
Bukarest Str. Apolodor 33 Telefon 32-4

Az ismert cég speciális osztályt létesített és elvállalja a kereskedő és iparosvilág képviseletét és különféle érdekeik kereszttűzlését a központi szerveknél, bankoknál, hatóságoknál stb. Bukaresztben, úgy, hogy a felek az utazást és egyéb költséget megtakarítják. — Ajánlatok az összes bukaresti nagybankoktól.

2118

„Dorian” filmszínház

Az orleánsi szűz

Történelmi dráma 2 részben
10 felvonásban

Schiller Frigyes tragédiája után

A főszerepben: **Geraldine Farrar — Wallace Reid**

I. rész: **Vészművelés, hófű kedd.**

DOPIAN FILM.

II. rész: **szerelem, csüörtő, péntek.**

Ami a tűz martaléka lesz

Egy lepergett század. — Halottak, akik irnak

Voltaképpen haszontalan: merengni a multon, amikor minden megfeszített emberi erőt a jövő-e léérésére kellene koncentrálni. Mult és jövő, e két végtelen pont ütközője a jelen, az évek pár pillanata, amit Életnek neveznek. Maga az élés még sohse volt szép: nyomor és tömeghalál, gulahordás, vér és köny egyfelől s az elcsigázott élet ezredéves moraja, éhkörusa elnyeli a ficámkoló papírok patazaját, a hintőgördülést s a bordalok pezsdülő erejét.

Mégis a mult szép, mert messze van. Mert fáradt ráncait lehántotta az idő, lakuló fotográfiák az évszázadok s matrónás vonásaik mögött senki se keres ifjúkori bünt. Tiszteletet parancsol a kor s méla meghatódottságot magunk iránt. Ah, maholnap nagyigók tanukip bennünk kotorásznak, elő újra csak lelkes fiatalok, — dokumentumért, dokumentumért s megint csak dokumentumért. Felrakni dominókból a rohanó évek piramisát.

Sohase volt nagyobb divat

visszafutni a multba.

Színpadok szufftáin át újra él Déryné elevenhus Pompadour asszony s gáláns kalandok romantikus hőse Casanova ur. Napoleon Watterloo-felé vezeti hadait a régi csudákat újra élető mozivásznos s a vidéki város hű krónikása ime ezen-mel hátraszalad kerek szézesztendővel s két derék ur Rácz István és Pável Mihály levéltárosok segítségével kiválogatván három mázsa tűzre kerülő papírosból az érdekesebbet, kaput nyit a kíváncsi előtt: Nagyvárad életében 1800-at irnak.

Még külön város Olasz, Velence és Ujváros

s külön polgármesterek intézkednek a lakosság sorsa felől. Csudálatos, de a demokrácia csiráját rejti az az intézkedés, hogy külön főbírója van a magyaroknak, németeknek, románoknak vagy amint a régi írások nevezik őket: görögöknek. Szinte autonóm életet él a három nemzet, a magyarok Szűts Jánost, Cserevitzky Józsefet majd Kovács András uramat tisztelik a főállásban, Waldenstein József, Steinmann József, Varacher János, Sorger Sámuel a németek tanácsnokai, míg Ioan Pop neve o-val írva román eredetre vall.

Valószerű, hogy neves ügyvédje ez időben Nagyváradnak Szabó József, aki az ellekvő diploma szerint melyet Nos Franciscus Primus nevében állit ki az egzamináló-bizottság cum calculo Eminencia állotta ki a vizsgát.

Egy Napoleon korabeli ügyvéd.

Korántsem juthatott egykönnyen e diszes pályára. Tanleckék egész sorát említi a cizellált ortographiával kiállított pergamen: Litteraturam, Latinam, Mathesis, Physicam, Politicum, Publikum és egy jó sereget még, hogy leírni is sok volna. Pediglen ugyancsak skrupulózus lehetett a Magnificum Comiten, melynek Josephum Sigry de Also & Felső Surányi vala prezidenije és Thóman Horváth de Szentandrás, Antonium Végh de Verebb a tagjai. A vizsga azonban csak egyfelől való, mert köteles „Ego Josephus Szabó”, hogy esküvel erősítse, mely szerint az élő Istenre fogadva nem paktál ellenfelével, sem könyörgéssel, jutalommal, kedvezménnyel, megfélemlítéssel, gyűlölettel, szerelemmel vagy kedveskedéssel nem hagyja magát megvenni és az igazságtól eltéríteni. „De azért a salláriumért, ami nekem kompetál mindenkoron igazságosan fogok szolgálni...”

Szabó ur csak első lecske. Negyven-nyolc után már egyre szaporább az ügy-

védék száma. A Bach-korszak alatt Hajdu Lajos Biharvármegye főispáni helytartója értesíti Melczér István királyi személynököt az ügyvédjelöltek kötelező bejelentéséről. Harminchét ügyvédjelöltje van Nagyváradnak, közöttük bizony-bi-

Egy válópörös hölgy krinolinban 1866.

zony még mai fülbe is ismerősen csengő nevek: Baróthy Pál, Bölönyi Albert, Bullovsky József, Némethy Károly. Rítoók Zsigmond ügyvéd a főispáni felszólításra Tokody Sándort jelenti be, Gyalokay Antall Weiszmann Fülöpöt, a bécsi egyetemen végzett jogtudor urat. Ő az egyetlen zsidó az ügyvédjelöltek között, de a gyakorló ügyvédek között szerepel Bródy Sámuel és Friedmann Sámuel Gyula, míg ekkor már

Sall Ferenc fiatal ügyvéd és praktizál a színház körül jól ismert szegényTomsek atyjá, Tomsek Ferenc.

Kihirdetett ügyvédek még Szanukán Gergely és Fassie János is. 1867. február 28-án hirdetik ki Kretz Ambrus ügyvé-

det, aki ma is él Belényesben. Ő tehát az egyetlen, aki a 40 éves jubileumát minap ünneplő dr Klss Döménél is öregebb ügyvéd.

Néhai Madách Imréné Fráter Erzsébet

A városi tanács törvényszék is volt 1868-ig. A tanács urai ítéltek a különböző perekben s a poros aktacsomók között gyorsan megakad a szem egy gyöngybetűs féleven: Madácsné Fráter Erzsébet kéri, hogy Füredy Lászlóra ruhazza 400 pengőforintot vagy 420 il. osztrák értéket kitevő féleven járandóságát, melyet néhai Madách Imrével kötött egyezsége szerint Nógrádvármegye gyermekei neveltetése céljából utal át az elvált asszonynak.

— Nem érdemes ezt megírni — mondják a levéltári urak — Madácsné eladódott nő volt. Pereinek se szeri, se száma. Elhagyatva itt halt meg a bihar-megyei közokrházban.

A sors halálcsontu keze teszi mutatóujját Madácsné gyöngybelűre. Férje, akit gyöngye asszonyállatként nem bír követni, megnyeré a nagy egész világot, övé, aki megélt a nap futó örömeit, a félvilág maradt...

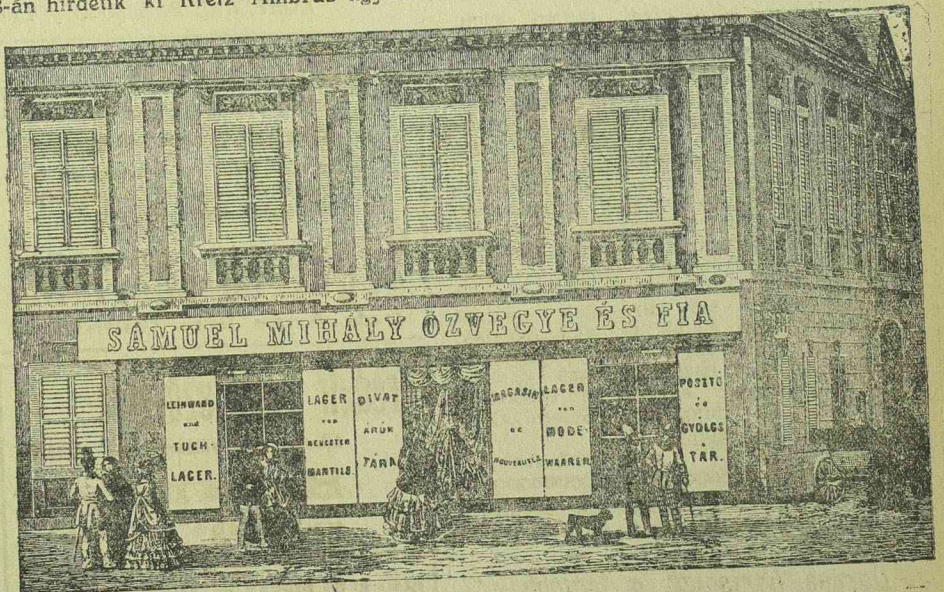
Hivatalnokok packázásai

Ugy lehet, a Bach-korszak rémitő emlékként él a magyarság lelki világában. A nép nyakára idegen emberek szakadtak, léhűtő munkátlanak, akik önönérdekeiket téven elébe az általános kíváncságnak, meggyűlöltették a kort és a szabadság lázas vágyait ültették a börtönbe kalic-kázott nyugtalan szívekbe. Saját fajtája is árulta a magyart s cseh és sziléziai sehonnaik forgatták fel a törvényt, táplálták a bizonytalanságot s harácsolták a szenvedő lakosság verejtékét.

Rácz Katalin Ajtay Mihályné a Főispáni Helytartóhoz futott panaszával s a magasabb fórumok, a főispáni leirat szerint nem mindig osztották az alsóbb hivatalnokok tulkapásait.

— Sajnálattal vagyok kénytelen itten megemlíteni, írja a főispán dorgatóriumában, hogy a városi tisztviselők önkényes és törvénytelen eljárása ellen naponként panaszok és keserű kifakadások érkeznek előmbé, mely körülmény ama szomorú meggyűződésre kezd vezetni, hogy annak egy része vagy vastag tudatlanság alatt szenved, vagy pedig hivatali teendőikből nem nagy lelkiismeretet csinálnak s csak önérdéküket tartják szem előtt.

A főispán a továbbiakban felhívja a főbíró figyelmét, hogy ha a panaszok folytatódnak — kénytelen, a bajnak fenekére nézni s azt gyökeresen orvosolni.

Egy hochelegant divatház a Német-utcából. (A Nagyvárad Takarékszövetkezet épülete.)

A törvényt átlépő tisztviselők sorsukat egyedül maguknak fogják tudhatni.*
Igy a Bach főispán levele. Érdekes dokumentum.

Nemes emberi megsérteni száz pengő.

Por az installáció hátán. Hamu már az is, aki irta bár nemes ember s a tekintetes Városló becsületét keresi. Nagy sor ugyan nem eshetett Uramon: szűrét kitétték egy körösparti korcsmából. Mi okon, ám nem lehessen tudni: Nemes ur becsületsértési pert indítá, nemest sérteni 100 pengő. Már pedig kelmét ketten is sértenék volna, mert ketten emelték odább egy házzal.

— Mink bizony sérteni nem kívántunk, vallja az alperes, ki közönséges polgár ember, úgy tevém ki az ajtón, mint a himes tojást. Igazam 200 pengőt könnyű lenne ilykép keresni.

Ugy látszik a korcsmáros védekezése győzött. Nem börtönték meg. Nemes embert sérteni nem vicc: száz forint az ára. A közönségesít pofon is lehet vágni. Annak egy nemű sértésért csak 20 forint dukál.

Igy birizgálgatva a kor hangulatában, boruról derüre is rávét a kutató kéz. S a néhai morál sok gyermekes tulajdonsága, a krisztusi hit békülékenység, az érintkezés feszés méltósága lassanként megértetik a ma már csak ruhadvatban inkarnált tizenhatalmadik századot: a meüett s a biederemayeri levendulás idejét.

Az ember halandó.

Egy levél. Kelt 1828 május 16-án.

Édes fiam Sándor s Kedves Testvéreim békesség ténétek!

Mikor ama drága Szeretet vívó Asszonyi állatok a Jézus Sz. testét keresnék a koporsóban, hogy azt megkennék, így szólla nekik az Angyal. Mit kerestek az élt a holtak között? Félek, hogy nekem most azzal ellenkező felelet ne adassék ekképen: Mit keresed az élők között az Holtakat. Avagy nem így lehet-e gondolkodnom ennyi sok időtől fogva felőletek semmi hírt nem halván.

Eme ékes bevezetés után „az enyimekkel tiszta szeretettel égő Kőrösi Sándor a játhi-eklézsia tisztelendője tudomásul adja, hogy négy leánya Sónia, Julianna, Susánna és Lidia közül Sónia férjhez ment Molnár mester emberhez kiis a Kiliri 8 kerekű malomban még most ugyan Legényképpen vagyon, de már más több malmakkal is unszoltatott mint gazdának.”

Az írás, mely stílusban és kaligrafice remek, még szinte friss tintájú. Száz év pergett el azóta. Írójuk hol van és hol akinek írták?

„Vannak kötelességek, melyek a mulékony emberi élet szűk korlátain túl terjedők s a halandóságnak alávetett ember figyelmét mintegy jogszerűen hívják fel oly intézkedésre, mely által azok teljesedést nyerjenek. Ily kötelességek érzetében Isten után a Sors és szorgalmak által nyert földijavak fölött halálom esetére...”

Egy végrendelet szövege. Mindezek a múlt századbeli papírok kimustráltat tak abból a három mázsás tömegből, amely egy elmúlt kor adminisztrációját tartalmazza. Adósság-levelek, becsületsértési pörök, ügyvédi és főhivatalnoki kinevezések, váló házasságok egymást gyilkoló akták, életek és ekzisztenciák, sorsok, küzdelmek, könnyek és gonoszságok, Istenem, Istenem, kintz valóság és édes gyönyör egykor. Ma értéktelen lim-lom. Tűz martaléka. Semmi. Csak egy századnyi élet.

Bárdos László.

* Korpól, a legkellemesebb hashajtó a legfinomabb csokoládóban. Minden gyógyszerárban kapható.

Darvas harisnyái a legjobbak!!

A LÉLEKVÁNDORLÁS

Ugy lehet, hogy egyszer, valamikor régen Tán ezer év előtt, valahol már élttem. Valahol keleten... Kinában? Japánban? Vagy a mesebeli szép tündérországnban? Sejtettem se tudom, de fájoan érzem: Nem az én világom, miben most van részem.

Álmaimban gyakran nagy-nagy útra kelek... Szárnyaim a szellő, ruhám fehér felleg. S úgy szállok magasba, mint képzelet röpte. Csodás vidékeket barangolok össze. Csakhamar eljutok sok olyan országba, Hová nem röphet a valóság szárnya.

Amerre csak szállok, dűsan virágzó fák, Tarka illatozó sok-sok virágos ágy; Rózsálgetek és krizantémum rétek, S az ég kék azurján rózsás felhők égne. Nagy, csodás pillangók csapongnak a légben, Pajzánan, vidáman játszadoznak vétem.

Fürdöm a virágnak harmatdús kelyhébe! Ruhámfodrást s hajam sok szírom lép be... Minden olyan apró és minden olyan szép: Cifra kis házikók és tarkabarka nép... Minden olyan más ott! Langyos, enyhe a lég, S a szem láthatárán tengert csókol az ég!

Kis gésa lehettem egyszer tán épen ott, Kit fehér kedvese akkoron elhagyott. S a megsalt, bántódó, szomorú kis lélek Felkeresésére hiúten kedvesének Nagy vándorutra kelt. Széphonát elhagyva E föld minden táját összebarangolta.

És e bús lélekkel én most újra élek, S nem tudom tá az itt, amit keresgélek. Magam nem találom? Vagy őt visszavárom? Vagy az, amit üzők, csak képzelet, álom? Vagy mi győtri kinnal lázban égő lelkem? Mi után sóhajtok, mi hiányzik bennem?...

El innen, — elvágom a nagy messzeségbe, Az ismeretlenség távol kék kódébe! — Feledni, feledni, mindent elfelejteni S megnyugotat lélekkel csendben megpihenni. Egy kis boldogsággal elrejtőzni bujva Vándorutamon, egy távoli kis zugba!

Ha unott utamat végre is leróttam, Felöltözöm újra felhőruhám s szárnyam, S ha elhagyja lábam e föld szennyes porát, Semmibe merülök még ezer éven át! — Mint égi planéta szelem át a léget, Hogy csodálva néznek rám a földi népek!

És ha újra földi testet ölt majd lelkem, Kis csalogány leszek zöld hegyek mélyiben, Hogy elrejtett fészkem senki meg ne lássa, Zavartalan legyen élttem boldogsága. De ha hozzám jöttök Ti, kik mint én, szenvedtek, Fájó sebeitek dallal gyógyítom meg!...

KÖHLERNÉ BARANYAY JOLÁN.

Gyorsfüzők

minden kivitelben, nagy választékban

Rovatozott papírok

minden kivitelben raktáron és megrendelhető. — **irod. székényen** levéltartók, aláíró könyvek

Mégay és Lászlónál

Strada Avram Jancu (Kossuth utca.)

Eredeti angol szövetek

állandó dus választékban raktáron.

Hackmayer

urí szabó üzletében,

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Első-öndü munka — Szolid kiszolálás

Leltár árak

Haas Lipót Linoleum üzletében

Oradea-Mare, Str. Reg. Ferdinand No. 5

Linoleum	fató szőnyeg méterje 1	167.—
Linoleum	ebédli szőnyeg 200/250	1250.—
Abrosz	viasszesvászón, konyhaasztalra	94.—
Futószőnyeg	prima minőségű	105.—
Ebédli szőnyeg	jó minőségű 200/300	1920.—
Szőnyeg	hagyományos ágyalévaló	170.—
Oltomán takaró		1650.—
Kókussszőnyeg	prima minőségű méterje	100.—
Bőrvásznak	kárpitosok és kocsigárók részére, erős minőségben	145.—

Nem Igerünk 10 % árengedményt, de

20% -al olcsóbban vásárolhat, mint bárhol mindennemű

fehérműt és harisnyát Bermannál,

Sa+passage

Női kalapok

mélyen leszállított árban, bőrkalapok 130 lelet kaphatók.

König kalapgyár

Sft Ladislau (Kőrös utca) 16.

Nem üres reklam

jól és olcsóan vásárolhat

Wiltrae'nél

Avram Jancu (Kossuth u.) 5.
Vél és férfi szövetek, barnet, flanel, seiflon, vásznak stb.

* Legszolidabb naplőron! készítők és javítók minden fémipari munkát. Manometert mérleg és mindennemű mérőműszert hitelesen javítók. Telefon-felszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Új manometer raktáron. Rajz Andor elektro- és precízió mechanikus stb. Cosbuc (Szalárdi-u.) 9. szám (Rosenzweig-palota.)

Homokóra

Írja: Pálffy György Irén.

Pál fordulása.

(Bucszatától egy váratlanul jobb beldtásra gerjedt szatirairónak, N. M-s B-a hozzá-szólóknak.)

Asszonyom!

Polémikánk előbbi fázisában már volt szerencsém kétszer kettője elé tartani a tükröt. Megmondtam, hogy nem négyet, nem is ötöt, hanem — egy lámpát mutat. Am ez nem volt elég az önöktől leküzdhetetlenül kikívánczozó és eget-kérő szatirairónak. Erővel a lámpa után kapkod, ami pedig veszedelmes szerszám, mert nem csak világitani: égetni is tud. Sőt! Mintha holmi kellemetlen illat máris jelezné a fatális helyzetet...? Valami megpörköldött. Taldn a gyorsan megfordított báli köpenyegje...? Meglehet. Nem kutatom. Rám csupán annyit tartozik, hogy Ön sürgősen kikérezkedik vitánkából szabadabb levegőre, tehát: segítségére sietek. Magam fogom kézbe ama bizonyos világító szerszámot és kikísérem ebből az Ön számára kényelmetlen névű rovatóból.

Azonban — kapuzárás előtt — kérem, pillantson szét egy csöppet az elhagyni készült térben. Nézzé itt az első megnyitott ajtó küszöbén hever egy bájos, gyermeges kérdés: „Mért századvéginek keresztelt ama bizonyos illem...?” Csak nyagalom drága Asszonyom! Nem, ne tartson semmitől, nem harap ez a kis interogáció! Széld kutyus, fogahullott pára, mely még a mult század vége táján feklődött le a társadalom külsőbőre ríogatni. Neve: „Feminizmus ad excessum,” vagy ha jobban tetszik, hát: „Szexuális fölszabadulás, szabad szerelem minden vonalon.” Valaha nagy legény volt, ma már maga a kutyus sem veszi komolyan. Kicsit lehűlt a tüze anno domini 1924-ig.

Ugy! Menjünk tovább.

Ögyeljen Asszonyom, mert itt, ebben a szakasz-fülkében már könnyebben elbotlódhatnék. Engedje, hogy pajzán kedvből szédöbölt néhány eszme-butorkját előbb logikus sorrendbe szedjem, nehogy kellemetlen vonatkozásba kerüljön közanyánkkal.

Gyorsan csak odább azt a szemrehányásdát, hogy „jóhiszemű hozzászólásdát támadomadsnak” minősítem, szatirikus megjegyzéseit komolyra fordítom és a vaskalapot „drága szöke fürteimre csapva teljes fegyverzetben védekezem!” Meg azzal a „grand-guignoli” torzítással is, ami lelkiismerete elé vetődik: izibe, félre, félre! Mert igen sajnálnám, ha lelki tyuksemekeket kapna a megtűdéstől mikor azt mondom: 1.) hogy ne méltóztasson máskor tréfolni olyan súlyosan komoly dolgokkal, melyek a tréfát nem türik, 2.) hogy a „szöke fürteim” elé megvesztegető kegyelemben függesztett „drága” jelző nem akadályoz véleményem további szabad kimondásában 3.) pedig, hogy lehetetlen eléggé grand-guignoli képpel észre-téríteni azokat, akik örök igazságokat, erkölcsi axiomákat hánya-vele, szalonsarkából hegyezett talmi arany-köpésekkel próbálnak letisztelni.

A nyomtatott betű nagy felelősség. A nyilvánosságban nem veszhet el még egy hevenyében odahintelenkedett írásjegye sem. Épp ezért már az első szónál át kell tekinteni a távoli, sőt legtávolabbi következményeket is. Azok bizony ritkán állnak meg a flirt-budoárnál, vagy a chemin-szobánál! A bagoly rugja meg, azok bizony az Ön igen nagyra tartott engedelme nélkül is elkutyaognak egész a végtelékig, a „szájszálen lecsurgó altruizmusverig” „Káln-tö-

megekig” s egyéb ilyen senkitől se kívánt, nem-szeretem dolgokig.

De azért csak bátorság, Asszonyom! Elérkeztünk ime a lépcsőházi üvegajtóhoz. Most kinyitom, hogy tisztán lássa: mint fordul Önnel szembe leggyöngédebben dajkált, hegyeshangu argumentuma. Az, hogy nekem, a vaskalaposnak, nincsenek gyermekeim, míg ellenben önnek, a szatirikus flirt-apostolnak, a chemin propagandistának és a nemi „egymértékkel-mérés szent joga” önkéntes mértékhtelesítőjének: vannak. Sőt, — hogy helybenmaradjunk — contra! Egy egész kis ellentábor anyákból és csecsemőkből, mely az ön személye mögé állva „bajosan engedné a gyermekek sorsával nemtörődés vádját” önre sütni, holott Ön — mint hiszem is — mint a feleség, kiváló anya és a gyámoltalanok védjeje. Felelem erre:

1. hogy nem én vádoló Önt, hanem a saját maga által keltett látszat. Lobogó-kontyú szórakozási agitációja, mely mögül sehogy se érezhető ki való lénye és mivége. Harcos megjelenő-formája és igazi énjé közt tehát végetes, ingerítő födetlen hagyott;

2. felelem, hogy ama bizonyos kis „tábor” ezekfolytán alighanem szintén az Ön morális, nemes személye, nem pedig saját gyakorlatával is homlokegyenest ellenkező, nyakatekert elmélete köré csoportosul. Asszonyom, nem az első cikke volt szatira, hanem a második! Még pedig nem a problémának, hanem saját első cikkének s annak a képnek szatirája, amit önmagáról fest.

Kedves hozzászólóm, legyünk tisztába valamivel! Csak egyféle morál van. A morál. Itt nem lehet büvéskedni, hirtelen észbeéltől mentesség-csibéket a cilindrből kilégezni, sem a szalon-köpenyegre forgatni —, change-passé: eltüntetni. Ha ön valóban hive az utolsó cikkében váratlan lendülettel fülönfogott vég-konklúzió: mért próbált akkor tekerpényes utakon hozzá jutni? Mért prédikál bort — és pedig mindkét nem morális kilengése felé egyforma engedménységgel csoruló pezsőgöbört — mikor pedig Ön fertőzetlen, tiszta kútvizet iszik? Mire ez a kalamajka? Ez a fordított rend a dolgokban? Minden dron muszáj, hogy egy drátlan homokóra hetvenkedő megfogartása miatt cigánykereket hányjanak az ésszerűségek is?

Gondolkozzék csak rajta! Mert itt a küszöbön már csupán egy egészen kis tévedésen kell átugrania. Azon az állításán, hogy cikkemben a gyermekekre mindössze a mell alatti fogással kapcsolatban utaltam. Asszonyom, de hát vigyázzon az ég szerelmére! Föltétlenül bírálni akaró szelleme még bizony elbotlik azon a más helyen is kiemelt szón, hogy: „család.” „Nagy család.” Mi az, hogy: család?! Definiáljam? Nem. Megérti, aki akarja. Vagy hány ízben parancsolná, hogy két sovány hasáb keletében ugyanegy fogalom ugyanegy néven említették? Ha e téren külön igényei vannak, úgy szíveskedjék legközelebbi polémikánk előtt számszerűleg bejelenteni őket.

És végül egy szomorú dolog...! Fogadja legőszintébb részvételem...! Mert az, amit bucuszóba keserű váddal mond, hogy t. i. Ön a „küldelemben hátára kapta a lándzsadöfések és szúrdok özönét”: igazán megrendít. Jaj, drága asszonyom, hát mért szökkent porondra leeresztett sisakrostéllyal? Mért fődözte magát az inkognitó körül-egyforma gallérijával, mikor belépett? Bizony így az összecsapás hevében bajosan láthatja az ember, hogy: hol az elül, hol a hátul! Hanem odaszó, ahol födetlenül domborodó helyet talál. Hogy ez a hely pont a háta volt: végtelen sajnálom. A nagy eltakart-

ságban igazán nem tudhattam: hol végződik az elmélet s hol kezdődik az egyén. Ej-ej...! Bizony, ezt megtakaríthattuk volna...!

Sebaj no...! Azért mégis csak elérkeztünk — még mielőtt ama bizonyos lámpa vég-sőt lobbant volna — ahhoz a nekem mindennél drágább pálfordulathoz, mellyel cikke vége immár közössé sajtóított nézetembe, a házassélet halálos komolyságba torkollik. Tehát nemde, hogy „a házasságon kívül felburjánzó vágyak legbiztosabb levezetője” mégse a chemin-parti (Lásd az ön 1. cikkét) hanem igenis, a: család?! (Lásd az ön záróciikkét.)

Most már az sem fontos, hogy miképpen jött rá. Fő, hogy eljutottunk addig a pontig, ahol ime közös erővel kiáthathunk peredő azokra az „asszonykákra”, akik — akár az Ön fordított homokórájának végzetes félreértése folytán, akár saját ösztönükből kifolyólag — tovább is „egész viselkedésükkel, állandóan ignorálni fogják azt a tényt, hogyők — feleségek és anyák!”

Ne segítsen talán megrázni az öntől vastag betűkkel óhajtott kúdrat tövében gubbasztó, beteg fát?

Asszonyom!

Készéssel jövek! Igen, igen, igen! Hadd hulljon a fergesse!...

Öt előadás után levették a műsorról Szomor Dézsó új darabját

A pesti színházak újdonságai

A budapesti színházi élet minden gazdasági nehézségek dacára sem vesztett eddigi intenzitásából. Bár tény, hogy a legsikerültebb darab se tudja elérni azt a sorozatos maximumot, mint eddig. Ennek a titka azonban nem sikerben rejlik, de az igazi ok Budapest megcsappant idegen forgalmára vezethető vissza.

Egyébként a magyar írókra s a magyar színpadi irodalomra ez a körülmény nincs rossz hatással. Gyakoribbak a bemutatók s megnövekedett a magyar színpadi szerzők szóhoz jutási esélye. Csúfosan megbukott azonban Szomor Dézsó új három felvonásos, Szabóky Zsigmond Rafael. A Vigszínház pedig léltó gonddal hozta ki illusztris szerzője művét s a legkiválóbb ensemble szerződtette Szomor darabjához. Varsányi Irén, Gombaszögi Frida, Medgyasszay Vilma, Gál Franciska, Fenyvesy Emil és Lukács Pál játszották a Szomor darab főszerepeit, amelyen ez a hallatlanul artisztikus művészi együttes sem tudott segíteni. Alig öt előadás után le kellett venni Szabóthy Zsigmond Rafaelt s a bukással kapcsolatban a főszereplő Fenyvesy egy színházi lapnak így nyilatkozott:

„Ami a szerepet illeti — mondja Fenyvesy nyilatkozata — a szerző intenciói semmiképpen sem fedik az én felfogásomat. Ezt annak idején meg is mondtam a szerzőnek is. Én Szabókyt és a szabókiakat nem tartom zenésszavú mámoros hősöknek akik verseket szavalnak és egyik hangszerről a másikba kapnak bele, hegedülnek és fuvalóznak. Én fasztertaposó, pesti sviháknak tartom Szabóky Zsigmond Rafaelt, amilyen sok szaladgál Pest utcáin. Szabókyt, úgy ahogy a szerző kívánja és ragaszkodik hozzá, nem tartom embernek, nem tartom élő husvéralaknak. De erről Szomorot meggyőzni nem lehetett és makacsul ragaszkodott felfogásához, hogy itten semmi sem fontos, csak a muzikalitás felséges heróizmusa. Én deferáltam a szerzőnek és az íránta érzett kötelezettségből játszottam a szerepet, úgy ahogy játszottam. Az a véleményem, hogyha más játszott volna, akárki, a darab akkor is erre a sorsra jut. Érzem, hogy nem én vagyok az oka a bukásnak.”

Jött egy levél nagy Amerikából

Szolidaritás! Milyen kopott fogalom, szinte penészszaga van a szélsőgyakorlati életberendezkedés nagy jelenkorában. Kiveszett nemzetek és kiveszett kisebb emberi közösségek életéből is. Végvárában, a családban haldoklik elleledetten, mint egy hűdéses, magatehetetlen aggastyán! A szolidaritás...

Es akkor jön Amerikából egy levél. Egy kortévesztés, mintha a repülőgépjáratok, a telegraph-sans-fil s a zürichi jegyzések korába beszabadulna egy kéfrakkos, vatermörderes valaki...

A Yale University (New Hawen, Connecticut állam, Északamerika) küldi az édes anakronizmustól illatozó levelet Tiszteletes Tarnóczy Lajos uramnak, Bihar-község református lelkészének Nagyromániába.

Valami tizenöt esztendővel ezelőtt ugyanis a tiszteletes ur, mint oly sok lelkész a legmagyarabb felekezethez, külföldön tökéletesítette ismereteit. A new-haweni universitáson. Voltak ott protestáns lelkészjelöltek a világ mindenik részéből s méginkább mentek szét a világ mindenik részébe misszionáriusoknak, akik akkoriban együtt eltértek a tudomány kenyerét a leghíresebb amerikai alma-materen. A Yale University, honnan az Egyesült Államok elnöki székebe is került egy Taft nevű diák, Indiába, Kinába, Japánba is elküldte gyermekeit.

Tarnóczy Lajos tanulmányára befejeztével szintén keletre tért s lón pásztora az Ur bihari gyülekezetének. Az idők egy kicsit eljártak feje felett. Egyre ritkábban, de egyre fájóbb nosztalgiaival gondolt havas, téli estéken egyetemi éveire. Legkevésbé gondolt azonban New-Hawenre azon a napon, amikor a postás egy két bélyegessel beragasztott ajánlott levelet kézbesített címére. A Tiszteletes ur feltépi a borítékot és olvassa:

„Kedves Uram!

A mi hivatalunk bizonyára nem ismeretlen Ön előtt. Ön valamikor közénk tartozott, de mi csak most értesültünk arról, hogy a bihari református egyház lelkésze lett. Értesülésünk nem egészen hiteles, különben is részletes adatokat akarunk beszerezni. Öröklönyvünk számára. Kérjük, szíveskedjék ezért kérésünkre mielőbb levélben felelni.

Riváló tisztelettel:

Marion L. Filips
egyetemi titkár.

A levél mellett külön íven egy tucat konvencionális kérdés Tarnóczy tiszteletes személyi adatait illetőleg. Azután: irt-e valami könyvet? Dolgozott-e tudományos folyóiratban? Mik a tervei a jövőre nézve, mik a társadalmi nézetei, mit tart Európa politikai helyzetéről stb.

S legvégül szerényen egy kérdés: milyen anyagi viszonyok között él a Tiszteletes ur s ha vannak gyermekei, nevelítésüket érintő óhajaival forduljon teljes bizalommal az egyetemhez.

Az amerikaiak praktikus emberek. Ha ilyesmit kérdeznak, annak bizonyára gyakorlati értelme van. Tarnóczy Lajosnak ugyan nincsenek gyermekei s ha szerény anyagi viszonyok között is él, nem fog kérni segítséget a Jale Universitytől. De a gondoskodó szeretet, a leltint jobbvilágból visszakísértő szolidaritás melege többet ér neki mint a guruló dollár.

Balzsebében, a szive fölött hordozza magával a drága levelet.

„YES-PUDER, a puderek királynője, csak zöld zárószalaggal valódi.

Amig egy vers eljut odáig

I.

Ennek a cikknek kimondott, leplezetlen szemérmetlenül nyílt célja, hogy szívendője a költészetet.

Meg léssen benne írva, hogyan fogadják lapunk szerkesztőségében az ifjú tehetségeket, hogyan lesznek azok elnyomva a szerkesztőség e célra kijelölt hóhéra a „Mester” által. Komolyan megiszivlelendő principiumokban sem fog szűkölködni az írás; ennél fogva minden poéta és főként poétanók számára mulasztathatlan szükséges, hogy elolvasása útján hasznos tanulságokat lesűrjenek. Előjáróban meg kell jegyeznünk, hogy a Mestert lapunk egyenesen azért alkalmasítja, mert az utóbbi időben a költők és a költőnők ismét erősen elharapóztak. A Mester hivatalbalépését követőleg a „Nagyvárada” irodalmi kérdéseiben diktatorikus hatalommal felruházva az alábbi rendeletet bocsájtotta ki:

„Költők, Költőnők!

Senkinek sem áll jogában beküldött versei sorsáról telefonon érdeklődni. Levélben meg lehet kérdezni, mi történt kézírataikkal, de levélükre választ várni egészen fölösleges. A fenti két szabály betartása mellett költői művek továbbra is korlátlan számba küldhetők lapunk szerkesztőségébe.

A rendelet kibocsátása után csak egy lehetőség maradt az irodalmi ambíciók kielégítésére. A Személyes megjelenés. Milyen formalitásokhoz van köve egy ilyen audencia, az második fejezetünkben tűnik ki.

II.

A Mesterhez a kiadóhivatal helyiségén vezet az egyetlen út: A kiadóhivatal hölgyei gyakorlott tekintettel huszonöt lépésről ismerik meg a roz-századéki irodalmi ambíciókat. Amint az ambíciózus költőnő téli szezonban ők vannak többségben a költők fölött — kezét az ajtó kilincsére teszi, a Mester figyelmeztetve lesz:

— Támadás!...

A Mester erre bevonul a szobájába.

A költőnő vár, vár, vár.

A Mester tízpercenként keresztülmegy a kiadóhivatalon anélkül, hogy észrevenné a vendéget, megalkotja róla előzetes roz-szélményét. Harmadszori megjelenéskor a költőnő feláll.

— Némde a Mester?

De a Mester a kiadóhivatali kisasszonyoknak szól:

Szíveskedjék felhívni a hatvannégy-kilencvenkettő-ötvenet. Telefonálja meg, hogy semmire sem érek rá.

A költőnő nyel.

Ezt a praktikát közönségesen az ambíciók megpuhításának nevezzük.

Ha a költőnőben a kitarítás természet-fölötti, abban az esetben másfélórát várakozás után beléphet a Mesterhez. Jólának hívják vagy Böskének, Matildnak: — egyre megy.

A retikülből előkerül egy kis szelet papír.

Nem csalódtam ön is! — elégtlenkedik a Mester — Verseket ír! — Érdekes.

— Borsásson meg, uram...

— Nem bocsájtok! Nem is haragszom. Elvégre kegyed nem tehet róla. Mondja csak Bözsike...

— De kérem...

— Tudom... Még nem is láttam a

verseket és máris ellenszenvesen viselkedem. Ezt akarja mondani? Ujjon le és mesélje el, miért ír verseket.

A költőnő nem mer leülni.

Ezt a helyzetet közönségesen már fél-eredménynek nevezhetjük,

Mindenről szó esik, ami a költőnek kellemetlen, csupán arról, ami a Mesternek kellemetlen, a költőnő költeményéről nincs szó. Ha netalán mégis, (amit titokban visszaélésnek nevezünk) a költőnő viselkedései folytán kikerülhetetlenül a versre térül a beszélgetés, a költőnek személyesen kell felolvasnia. Bátoratlan eljúló hang; gyakori elcsuklás az olvasás közben, a költőnő százszor megbánta, hogy idejött (diadalnak mondjuk) aztán vége a felolvasásnak.

Mester homlokát dörzsöli kedvetlenül fintorog és kínos nyomasztó csöndet fejeleszt.

— Istenem bizonyára nagyon rosznak, nagyon naivnak tcccik tartani.

Semmi felelet.

— Pedig meg voltam győződve... Bocsásson meg... Inkább elmegyek...

Ezt rendben levőnek nevezzük s most már udvariasabb hangnemből veszünk búcsút a költőnőtől. A vers megjelenéséről azonban álmodni sem lehet, csak akkor ha a költőnő sokkal agresszívabb a leirt típusnál. Viszont abban az esetben jóval több budvariatióságra kell elkészülnie.

III.

Lapunk kétféle verseket közöl. Jókat, rosszakat. A jók maguktól is megjelennek; a rosszakkal elkerülhetetlen a kárvárja.

Remélhetőleg most, ahogy a rossz-versek közlésének kulissza-titkait kitérgettük a nyilvánosság előtt, kizárólag jókkal fogják felkeresni szerkesztőségünket a különben igen tisztelt poéta urak és poétanók.

* Székrekedés. Oser bécsi professzor. a gyomor- és bélbajok hírneves szakorvosa, a Ferenc József keserítet mindig a legjobb eredménnyel rendelte.

3.

HALLÓ!

Vezér áruház

árjegyzéke:

Női fátoly harisnya	— — —	Lei 125
Flor I. harisnya	— — —	85
Flor I. férfi sokni	— — —	75
Férfi selyem nyakkendő	— — —	135
Férfi zsebkendő	— — —	11
Simhy nyakkendő	— — —	21
Kötött	— — —	25
Fé fi gallér I-a	— — —	15
Férfi sokni	— — —	25
Női keztyű	— — —	48
Férfi	— — —	45

Ezer féle cikkeket mélyen leszállítva.

Téli árú-oltsékek áron alul adatnak ol.

SEMINA Bogner és Seiner
magtörzshadósok
ORADEA-MARE, Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.
Telefon: 14 40.

Havai nemeseit mák
Lucerna
Lóhere

Bákköny és
Répamagvak
Veteménymagvak
Virágmagvak
Szőlőit ranyek

CHINOIN NÖVÉNY ÉS ÁLLATVÉDŐ SZEREK

Kérjen árjegyzéket.

1924. február 3.

Holnap kezdődik a telegdi gyilkosság tárgyalása

A szerencsétlen Besszer Hugó, mezőtelegdi plebánus gyilkosait holnap vonja felelősségre a törvényszék. Az elvetemült cigányok akkor már rettegésben tartották az egész vidéket és a nagyon emipatikus Besszer Hugó esett áldozatul a bestialis gyilkosoknak.

Borodai rendőrkormányzó, Viliga és Czobél szigurancai detektívek a csendőreaggal közöltve nyomoztak és sikerült is letartóztatniuk a vádlottakat.

Dr. Szöllőssy Gyula táblabíró, a kiváló büntetőjogász maga készítette elő a tárgyalás anyagát és ő vezeti a hétfőn kezdődő főtárgyalást, amelyet a II. emelet 105. számú szobájában tartanak. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés úgy, hogy a tárgyalóterembe csak azok kaphatnak be, akik erre belépőjegyet kaptak.

Bemutatták Steinach kísérleteit Nagyváradon

A megifjodás csodái — mozgóképeken — Gelei dr. egyetemi tanár előadása

Napokkal ezelőtt a kolozsvári lapok hosszú tudósításokat közöltek arról a nagyszerű előadástól, amelyet dr. Gelei József, a kolozsvári egyetem volt m. tanára, tartott óriási közönség előtt a Steinach fele fiatalító műtétéről. Dr. Gelei József a fiatal tudós generáció egyik legtehetségesebb tagja. Apathy István tanár asszisztense volt még, amikor a külföldön ismertté lett neve tudományos kutatásai révén és a ma alig 30 éves ember már évek óta tagja a Magyar Tudományos Akademiának, amely tudományos munkásságának elismerésül választotta be.

Ennek a századnak egyik legnagyobb felfedezése volt az orvostudomány terén Seinsch megifjodó műtetei, amelyek a csodával határos eredményeket mutattak. Öreg emberek visszanyerték ruganyosságukat, eltűntek az öregedés külső jelei és az egyelőre apercipláló rugalmassága visszatért. Számátalan esetben visszanyerték az energiák funkcióját és az életkedvet. Az egész művelt világot a Steinach-kísérletei és eredményei foglalkoztatják, mert lehet-e emberre nézve nagyobb és közelebbről érintő esemény, mint a halál, az elmulás prolongálásának sikere.

Eddig csak a híre jutott el hozzánk a nagy eredményeknek, most komoly tudós mutatta be Kolozsváron és február 12-én este fél 9-kor a Kath. Körben tart előadást róla dr. Gelei professzor Nagyváradon.

Ötven vettett mozgóképen

mutatja be Gelei professzor Steinach eredményeit. Megmagyarázza a sikerek útját és lehetőségeit nagyszerű előadásban. Gelei tanár olyan tapasztalatos modorban tartja előadását, hogy a legerközelebbi iszlének is megtelel. Allatokon és emberekön végzett sikereket mutat be a professzor a mozgóképeken kétségtelenül bizonyítva, hogy Steinach felfedezése az emberi élet meghosszabbítását és az öregedés az azal járó gyengeségek felett való diadalt jelenti.

Feltűnő olcsó árak!

Uri fehéreművek, gallérok, nyakendők, női és férfi bőrkezttyűkben

MOLNÁRNÁL,

Bulewárdul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

Február

11

D'ALBERT

concert a Kath. Körben.

Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában válthatók

A lippai választás utójátéka a szenátusban

Törvénytelen választás? — Tatarescu komolyságra inti a szenátorokat

A szenátus délutáni ülésén Cipaiannak, a lippai kerület képviselőjének mandátumügyét tárgyalják.

Trandafirescu a parasztpárt nevében bejelenti, hogy a választások nem voltak szabályszerűek. Szerinte a választási iroda vezetője, Bejan, nem volt pártatlan.

Közbeszólások: Bejan a nemzeti párt tagja.

Roman kijelenti, hogy Cipaiannut olyan jól ismerik a lippai kerületben, hogy nem is volt szükség arra, hogy érdekében befolyást gyakoroljanak.

Trandafirescu: Iuliu Costit Temesvár prefektusát azzal vádolja, hogy a kormányparti jelölt érdekében befolyást gyakorolt. Ez a prefektus, ahogy Maniu Gyula mondotta, a háború alatt egyáltalában nem viselkedett hazafiásan.

Dimitrescu kijelenti, hogy a temesvári prefektus jó román és ennek tanujelét adta akkor, amikor mint a nemzeti párt reprezentánsa Gyulafehérváron a magyarokkal folytatott tárgyaláson részt vett.

Trandafirescu kijelenti, hogy mostantól kezdve ellenzék nem vesz részt az időközi választásokon.

Liviu Micsa: A lippai választások ellen a nemzeti párt nevében olvas fel nyilatkozatot.

Egy hosszabb vita után

Tatarescu államtitkár szólal fel az ellen a kicsinyes vita ellen, amely a szenátus idejét lefoglalja. Tisztázza a kormány magatartását a lippai választások körül és védi a temesvári prefektust. Kitér a választásokkal kapcsolatban a pártok magasztartására. Arra kéri a szenátus tagjait, viselkedjenek komolyabban, nehogy meg-

rendüljön az ország bizalma a szenátusban.

Elnök: Bejelenti, hogy az állampolgársági kérdést szabályozó törvényt január 4-én terjesztik a szenátus elé.

Megszavazzák ezután a 350 millió hitelt a C. F. R. részére és 15 milliót a Wrangelisták eltartására fordított hitelle.

A szenátus és a kamara mai üléséről a Rador ezeket jelenti:

Bukarestből jelentik: A szenátus mai ülésén Treacscu szenátor mandátumát meg erősítették.

A honosításról szóló törvényjavaslatot beteresztették, majd néhány lényegtelen módosítás után elfogadták, mire a szenátus tagjai a szakosztályokba vonultak vissza.

A kamara ülésén néhány kisebb bejelentés után Joanitescu kéri, hogy a börtönügyi vezérigazgatóságnál történt visszaélések jegyzőkönyveit terjesszék a Ház elé.

Mirto parasztpárti kifogásolja, hogy a lakbérleti törvényjavaslatot mindig az utolsó pillanatban terjesszék a ház elé és így nincs elegendő idő a javaslat megvitatására.

Marzescu igazságügyminiszter megnyugtatta a felszólalót, hogy a javaslatot kellő időben fogja a ház elé terjesztetni és így alkalom lesz a vitára.

Florian kéri a közoktatásügyi minisztert, igazze, hogy 1200 diákot kizártak az egyetemi diákokthozonokból.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter kategórikusan cáfolja ezt.

A kamara megszavazza a jogi személyek elismeréséről szóló törvényt, mire az ülés véget ért.

Megnyílt a pincér-iskola

Az állam a vendéglős, kávé és cukrászsztindikátus előterjesztésére pincériskolát szervezett a sáncutcai állami elemi iskolában. A tanfolyamot az iskola helyettes igazgatója vezeti; tanárai Bardócz Pál (pincérség) és Szabó Sándor (szakácsművészet). Az iskolába 46-an iratkoztak be, 13-16 éves pincérjelöltek, magyarul pikolók. A szakelődokon kívül az iskola tanítói az általános műveltséghez tartozó ismereteket adnak elő. A tanfolyamot az állam tartja fenn s megnyitása tegnap történt. A vendéglős, kávé és cukrászsztindikátus részéről megjelentek: Fährich Zoltán (Royal), Weizer Miksa (Palace), Czipoth Ferenc (Kispipa), Schweitzer Adolf (Ulpia), továbbá Perl Frigyes, Schnabel Emil, Siter Lőrinc.

A megjelent tanulókhöz és tanárokhöz Fährich Zoltán elnök intézett komoly, figyelemreméltó beszédet. Örömmel üdvözölte az intézmény szervezését, de szívesen láta volna, ha az állam az ő közreműködésüket is igénybe veszi. A tanfolyam kétségen kívül hiányt pótol, mert munkásokat nevel az iparnak a remélt, hogy csak olyan szakmiseretekre oktatja a növendékeket, amelynek gyakorlati hasznát veszik s nem olyasmire, amelyből a munkaadók és munkások között félreértések keletkezhetnek.

Utána Weizer Miksa mondott néhány elismerő szót s megkezdődött a tanítás.

Bardócz Pál kezdte meg ezután a pincérségi szakismertek előadását.

— Ha bemegy egy vendég — mondotta — az iktetbe s nincs ott a főnök se a pincér, hogy kell fogadni?

— Meg kell kérdezn, óhajt-e inni.

Fährich Zoltán közbeszólt: Mert, aki nem iszik, nem vendég.

Bardócz Pál: Annak talán vizet kell inni.

Szabó Sándor szakácsismereteket adott elő.

Megkérdéztük Schwartz Bélát, a kávésszervezet egyik megalkotóját, a kitűnő gyakorlati embert a tanfolyam hasznáról.

— Nem tudom — mondotta — mit tanulnak ott a növendékek. Hallom, hogy pincérköteleességeken kívül általános ismereteket is. A legfontosabbnak azon-

ban az idegen nyelvek tanulását tartom, mert a kávéház és vendéglő vendégei nemzetközi közönségből kerülnek. Ezenkívül célszerű lenne, hogy a pincérokat olyanok tanítsák, akik vagy üzlet tulajdonosok, vagy akik külföldön lártak nagy etablisszmánokban s akik jó modorra s a vendégekkel való bármódra oktatják a fiatalokat. Üdvös volna, hogy a pincér megtanulja a pincérszetet, a borismét, a husismereteket, befőzést, a főzelék és gyümölcs konzerválását. Ma a pincér aligha tudja, mi az a kávé, hol terem, hogy készül el, míg a vendég elé kerül, miből áll az élet s ha a vendég megkérdezi, hogy milyen husból s hogyan készül a sült, nem tud megfelelő választ adni, s a diétás vendéget, amilyen sok van, nem tudja kiszolgálni. Az nem elég ma már, hogy a kávé a vendég elé ketszi a pincér, vagy a főzeléket elhelyezi az asztalra, tudnia kell, hogyan készül mindaz, amit a vendég kap. A kávénál tudnia kell, hogy hány percent pörköldőik be s tanúlja meg a regie és bérügyeket is, mert mikor önálló lesz egy mai pincér, tönkre ment, mert nem ismerte az üzlet gazdasági vezetését s elszámította magát, nem tudott kalkulálni. Jó lenne, ha volt, vagy aktív tulajdonos adná elő a kávéház és vendéglő gazdasági kezelését. Sztrájkmozgalomnál mindig szánalmasak a pincérek, akik nem is sejtik egy üzlet gazdasági vezetésének mibenlétét. Szerettem volna ezért, hogy Tóth Endre vette volna át a gyakorlati gazdasági ismeretek tanítását, mert ő kiváló szakember s a pincéroktól ma az élet többet kíván, mint a rendelt étel vagy ital elhelyezését.

20 Szerda
Katholikus Nővédő
Egyesület estélye
a Katholikus Körben.

Kertész Szidy nőikalap üzlete, Iosif Vulcan (Nagy S.)-u. 1.
Eredeti bécsi, párizsi modellek. .: Tavaszujdonnágok!

Nyomdászok táncmulatsága

Nagyvárad nyomdászai, akik a gyilkos levegőből ölmöttek seregét vezénylik, amelynek minden egyes darabja a közönség érdekeit, előnyét, panaszát, baját, örömet sürgeti és orvosolja, egy napra, egy estére megállást, szünetet tartanak. A hatalmas nyomdai gépek száz kerékkel fáradtan állanak meg, hogy egy rövid pihenőt tartsanak a munka robotjában akkor, mikor Gutenberg sápadt, dolgos népe egy estén szórakozik és szórakoztat.

Igen, a nagyváradai grafikai munkások régi tradíciókhoz híven, e hó 16-án, a Kath. Körben rendezik báljukat, amely bizonyára nívó tekintetében nem fog mögötته maradni az elmult nyomdász-táncmulatságoknak. Nagyszerű, szórakoztató műsort állítottak össze ez alkalommal a derék nyomdászok, melynek szépségét és művészségét a grafikai munkásság kebelében működő Gutenberg Dalkör műdalai adják meg. Hisszik és remélik, hogy a nagyváradai intelligens nyomdászok mindezt el fog követni, hogy e bálját a legsikerültebbek közé sorozhassa. Diszes meghívójukat most küldik szét vendégeiknek és akik tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak bármely nyomdászhoz vagy a dalkör tagjaihoz. A részletes műsort legközelebb ismertetni fogjuk, de már is elárulhatjuk, hogy akik a nyomdászoknak e táncmulatságán részt vesznek, a legkellemesebben fognak szórakozni.

Gázsiemelés a színházról

A súlyos gazdasági helyzet, mely napról-napra elviselhetetlenebbül nehezedik ránk, erősen érinti a színházat is. Ezt a helyzetet méltányolta Parlagi színházgázgató, amikor február elsejétől kezdve tagjai fizetését átlag 15–20 százalékkal feleltette. A fizetéselést a direktor egy tagjaihoz intézett nyíltlevelében tudatta a színházzal, amelyben kifejti, hogy most józan pénzügyi számadásnak nincs helye — itt ezt mellőzve — azonnal segíteni kell.

Eppen ezért a legjobb szívvvel nyújtom Önöknek azt, — írja — amit e pillanatban nyújtani tudok. Erős bizodalom abban van, hogy e csekély segély jobban fogja Öntöket ambicionálni arra, hogy még jobban, odaadóbban, még kitartóbban végezzék nemese feladatukat és az is, hogy a város közönsége megérti e nagy áldozatot és még intenzívebben fogja támogatni színházunkat a szezon hátralévő idejére s így fedezve lesz ez újabb hatalmas megterhelése a budgetnek.

Fogadják jó szívvvel e segítséget és hiszem, hogy helkes munkájukkal a közönség szeretetét és pártolását fokozottabb mértékben kiérdemlik, míltal e nagy kiadás nem fog olyan zavart okozni, mely felborítaná a színház pénzügyi helyzetét.

Parlagi igazgató gesztusa annál inkább jól esett a színészeknek, mert a gázsiemelést a direktor minden mozgalom nélkül, önként adta meg.

Vámper, amelyben a felmentett vádlottat mégis megakarják büntetni

Nagyon érdekes vámpert tárgyal február 23-án a törvényszék vádlottaként. A határrendőrség 1920-ban augusztus hónapban letartóztatta Bagosi Ferenc és Varga Lajos nagyszalonai gazdálkodókat. A vad az volt ellenük, hogy 14 sertést, 2 ökröt és 4 tehenet csempészték át a határon. A csempésztés vadját azonban nem bizonyította semmi. Tekintve, hogy az eljárás mégis folytatták a két vádlottat csak 20 ezer lei kaució ellenében bocsátottak szabadon és a vámpeltesztésére 50 500 lei büntetést rőtt ki pénzügyminisztérium a két vádlottat.

Időközben Bagosi Ferenc átszökött Magyarországra. Ezt annál könnyebben tehette, mert a bíróság éppen a határon van.

Varga L-jost felelősségre vonta a törvényszék. A bíróság Varga L-jost felmentette a csempésztés vádjáról. Természetes következménye ennek, hogy a letett kauciót Varga ügyvédje, védece nevében visszakérte a jogos bírói ítélet alapján. Legnagyobb meglepetésére azonban a vámbíró Vargát akarja felelőssé tenni azért, mert Bagosit nem mentette fel a bíróság, hiszen nem lehetett lefolytani ellene távollétében az eljárást. A vámbíró azt nem vette figyelembe, hogy együtt voltak vadolva és

ha Vargát felmentették, a társa sem lehetett büntös. A vámbíró nemcsak, hogy nem akarja kiutalni a kauciót, sőt még a kiszabott 50 500 lei befizetését is követeli.

Varga ügyvédje a törvényszékhez fordult, hogy a pénzügyminisztérium ítéletét helyesbítse és Vargát a magánjogi következmények alól mentse fel. Jogászok körében az érdekes és egészen speciális ügy letárgyalását élénk érdeklődéssel várják.

Megvastagodott a nők bokája

A női divat Mekkájából, Párisból jelentik, hogy a tavaszi divat legkiemelkedőbb momentuma az lesz, hogy a szoknyák és kabátok még hosszabbak lesznek, mint a mostaniak. Az új divat tehát megint súlyosabb anyagi megterhelést jelent. Belgazolódik az a régi jelszó, hogy ha drága a szövet, akkor hosszú szoknya a divat, ha olcsó, akkor a rövid. Most már megkezdődött a nyilatkozat-háború a hosszú szoknya ellen és mellett. Vannak, akik a rövid szoknya mellett harcolnak, azzal az indoklással, hogy a női lábak nagyon kecsesek és nincs miért elrejtetni hosszú, idomtalan szoknyák alá.

Egyik párisi nagy szabócég, aki koronázatlan királya a női divatnak, már határozott: a hosszú szoknya lesz az idei szezonban a divat. A „Figaro” munkálósának a következőket mondta a divatkirály:

— A hosszú szoknya most nem a divat szélye, hanem parancsoló szükségesség. Az utóbbi időben mind nyilvánvalóbbá válik, hogy a nők bokája vesztett régi kecsességéből. Valaha a női boka olyan volt, hogy ... érdemes volt ránézni. Nem akarek azt állítani, hogy most már nincsenek ilyen bokák, de az utóbbi esztendő cipőviselete kétségtelenül éreztette hatását.

A divatkirály részletesen megmagyarázta azt is, milyen következményei voltak ennek a cipőviseletnek:

— A nők szenvedelmesen ragaszkodtak a szűk cipőkhöz. Ezek kétségtelenül bájos formába öltöztették a lábat, de az a súlyos udhatásuk volt, hogy a bokát idomtalanra tették. A bokában levő izmok petyhüdtékké váltak, mert hiszen a test súlya a magas sarok következtében nem tudott egyenesen elhelyezkedni. A szűk cipő következményeit most már nem lehet leplezni, — a bókák bizony formátlanná váltak. A hosszú szoknya lesz hivatalva ezt a rendellenességet eltüntetni. Ezért fognak most tavasszal és nyáron a hölgyek feltűnően hosszú szoknyát és hosszú kabátokat viselni.

A divatcég vezetője még megemlítette, hogy ezeket az új modelleket már szétküldték Európa minden nagyobb városába.

Az ipartestüet új korszaka

Két éve, hogy a „Nagyvárad”-nál felmerült a terv egy iparosmelléklet beállítására. Bár az ipartestület eleve vegetált, az iparosság ajultan várta sorsának jobbbrfordulását, az ipari melléklet megszületését.

Ipari életéről szó sem lehetett, az ipartestület tevékenysége leshyedt a tanonckönyvek kiállítására, a felszabadításra, a bételtelési tárgyalásokra, a szakcsoportok csak Popa Mihály városi előjáró utónjárása s garanciája mellett tarthattak egy-egy gyűlést, az összehívott gyűléseket gyakran beállították, ipari kérdésekkel foglalkozni senkinek se volt kedve, mert hiányzott a szabad mozgás.

Ilyen viszonyok között kezdtük meg ipari ügyekkel foglalkozó mellékletünket. Megyery Ferenc mérnök, majd Szabó Károly, a nagyváradai iparosság kívánságainak és törekvéseinek letéteményesei készséggel adták hangot a jövő feladatairól, az iparosság helyzetéről s azokról a panaszkokról, amelyek elmondhatók voltak. Szavuk felbraztette ajultságából az iparosság, bátrabb lett a szó s a nagyváradai cenzura jóindulattal engedte a tisztán gazdasági és ipari kérdések fejlesztését és ezt a magartartást cenzorunk mindvégig meg is tartotta s ezzel a tulzoltan aggódo iparosokat le-szerelte.

Egy másuttán jöttek Czeglédy Jereimás elnök, Lebovis Rudolf kitűnő nyilatkozatai, cikkei és a fáradhatatlan és agilis titkar, Dával László

mege is a küzdőterre állott helyes irányu cikkeivel s mi örömmel adunk helyet minden irányu ipari megnyilatkozásnak.

Minden kis jelentkezését az ipari életnek gondosan összegyűjtöttük s az iparosság elé terjesztettük. Felháruk az alvókat, megvisszataluk az elkecsereedettakat, bátorítottuk az akarókat, nyilvántartottuk az iparosság törekvéseinek minden fazisát s eljött az idő, mikor már szabadon választhat az iparosság, az ipartörvény átalakítása küzdőben van, az ipar sorsáról nem „rölünk nélkülünk” döntenek.

Mozállunk a nagyváradai iparosság ipartestületi életének mai fordulójánál ugyanavval a változatlan elhatározással, amelyekkel az ipari mozgalmakat megindítottuk. Eredmény a mai nap is s a „Nagyvárad” nagy nyilvánosságával, szellemi erejének minden eszközével tovább fog dolgozni az iparosság céljainak megvalósításáért.

Szűts Dező.

Vigadó mozgószínház

Vasárnap — hétfő

Azó és újvilág

Hatalmas zsidó film 6 felvonásban.

A főszerepben:

Maly Pioon
Jakob Kalich

A Kol-Nidre zenéjével.

Vasárnap a fél 4 óras előadás mérsékelt bérletre.

Nagymennyiségű szövet, flanel és vászon áru érkezett!

Roth
CIPKEÁRUHÁZ
Sas passage

NAGYVÁRAD
KALMAN
ORADEA-MARE
ALAPTVA 1899

Ne féljen, nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekmúzeum és Höfer-gyermekkrémet használ!

Egy diák lap, mely csak tizenkét példányban jelenik meg

Nagyváradon jelenik meg a „A jó barát”, a liceum első és második osztályú diákjai szerkesztik nyomtatják és kézbesítik azt a tizenkét példányt, amennyiben előállítják. Litográfá-ják a négy oldalas kis újságot, mely telve van a diákelet drága nap-sütéses romanikájával és még az sem büne a szerkesztőknek, hogy olvashatatlanul van a lap litográfálva.

Második évfolyam második számát érte meg „A jó barát” Révész István és Markovits Pál elsőosztályú szerkesztők vezetésével és a következő verssel köszöntenek az új év elé:

PROLOG

A diák élete vig
Vig, vig örökké.
Játék a világjuk
S rózsza az áldásuk

A játék, a játék
Te teszel tönkre
Sok diák lelkét
Kik érted élnék...

Ne keressük verstanai szempontból hibákat a kicsi versben. Különben is elég jó vers ez azon a helyen, ahova prolognak szánták. „A jó barát” szerkesztősége erős kritikát gyakorol a beérkezett kéziratok felett, amit bebizonyítanak a „Szerkesztői-üzenetek”. Itt Jókai és Verne olvasására buzdítják a diákokat és csak ezután merjenek kéziratot beküldeni.

A második oldalon a szerkesztőség vidéki tudósítókat keres és a lap érdekében irtak egy talpraesett kis cikket. Így fejezik be „figyelmeztetünk, hogy rövid időn belül kedveljétek meg újságunkat, mely tulajdonképpen a tietek, mert csak így lesztek művelt emberek”

Az Adomák rovatában a következő pályanyertes vicc van leközölve:

Tanár ur magyarázza az osztályban, hogy ledeste lel Kolumbus Amerikát, Mórícka az utolsó pedban malmozik egy barátjával.

A következő órán a tanár felhívja Móríckát, beszéljen Kolumbusról. Mórícka szépegyre felelt, Tanár ur kérem a múlt órán nem voltam jelen: mert disznótörőn voltam.

Révész István főszerkesztő „Egyedül” című verse, „Egy ifjú naplója, vagy egy hét az iskolából” című cikk, „Páris városában” című detektív regény, „Hírek” „Rejtély-csarnok” stb. tartják a kis újságot és mind ez egy leírt szerkesztők által házhoz is szállítva. Az apróhirdetések közül vesszük ki a következőket: Két agyonhízott szekunda szívesen eladó. Egy latin könyv elveszett. A megtalálónak nem muszáj becsületesnek lenni. Egy gombostű elveszett. Megtaláló tíz lei jutalomba részesül. Drótnélküli táviró dróttal együtt eladó.

A lapot nem cenzurázzák, nem foglalkozik iskolakérdéssel, se politikával és mégis olyan sokat tanultam, hogy elolvastam. Keztyűs Laci első liceumista, aki három négy társával együtt kiadja a lapot heti zsebpénzből, nem is tudja milyen misztiót teljesít amikor detektív regények helyett magukcsinálta kis újságot parancsolja diáktársai kezébe. A betű szeretetét oltják a gyerekek egymás szívébe az elárvult erdélyi magyar betűt s minden kritika bátorítás helyett álljon itt egy óhaj:

Bárha minden váradi kis diák megvenné a lapot, hogy még nagyobb terjedelemben és minden héten megjelenhetne „A jóbarát”. Ebből a lapból nem értesülhetnek másról a diákok mint arról, hogy Kiss Laci, meg Schwartz Pista beszékdázott, a jégpályán történetek is megtárgyalja a lap, sőt a füles és fületlen gombok értéke is itt lesz megállapítva. És ha elnézi az ember a düledező betűkkel litográfált diák újságot, lehetetlen, hogy ne gondoljon saját diákéveire, arra az időre,

mely úgy süt be mostani sivar életünkbe mint egy tova vonuló, messzire esett hidegfényű északi csillag.

(-ró)

A francia szocia ista kongresszus Moszkvához

Párisból jelentik: A marseillesi szocialista kongresszus táviratot intézett Moszkvába, amelyben kijelentik, hogy a francia szocialisták interveniálni fognak Oroszország elismeretése érdekében kormányuknak, ha az szabadon bocsátja a letartóztatásban levő szocialistáldalmárokat.

Londonból jelentik: Macdonald sürgősen visszahívta a mexikói angol nagykövetet, hogy véleményét meghallgassa az ottani helyzetről.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printal Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 8.

Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolff Részvénytársaság

Telefon: 28.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hónap 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónap 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13-01.)

* Bogdan Jonescu a japán nőről. Ma, vasárnap délután 6 órakor Bogdan Jonescu jogakadémiai tanár felolvasást tart a japán nőről. A felolvasás a Cercul Militarban lesz.

* Akinek három éve nincsen lakása. Ezerkilencszázhuszonegyben spanyolbetegséggel meghalt Illés Miklós vasutas, akinek a Püspöki-ut 2. szám alatt, a Kertvárosban volt lakása. Illés özvegye, akinek életét két árvára való gondoskodás súlyosbította, szolgálatba állt, hogy gyermekei kenyeret megkereshesse. Lakásába más költözött s a szegény asszony kénytelen azóta gyermekeit rokonainál, jóismerőseinnél kegyelemkenyérén tartani. Helyesebben szólva, csak egyik gyermekét, mert a másik súlyos betegen kórházban sanylődik. Maga is hol itt, hol ott talál fedelet éjszakára. A három éves bizonytalanság, keserűség a végső kétségbeesés szélére juttatták özvegy Illés Miklósnét. Ezután kéri a jószívű embereket, juttassák valamiképpen bármilyen lakható helyhez. Akármilyen lakást elfogad s két keze munkájának keresményéből igéri, hogy bért fizet lakásadójának. Akik sorsa iránt érdeklődnek, str. Berkovics-utca 5. szám alatt vagy szerkesztőségünk útján adjanak hírt a három év óta hajléktalan asszonynak.

* Orvosbál. Február kilencedikén tartják meg a nagyváradi orvosok minden tekintetben fényesnek ígérkező báljukat a Kereskedelmi Csarnokban. Az orvosbált kitünően összeállított műsor fogja bevezetni, amelynek során különösen a hangversenyszámok fognak feltűnést kelteni. Az orvosbálra jegyeket nem bocsátják ki.

* Ródliverseny a Tátrában. Január utolsó napjaiban — mint nekünk írják — gazdag hőesé várszolt uí teli szezon a Tátrában. Különösen Ó-Tátrafüreden nagy az élénkség. A gyógyulást keresők és a téli sport rajongói egyaránt tömegesen lépik el a Grand Hotel és a Tátraszanatóriumot egyaránt. Január 30-án nagyszabású ródliversenyt tartottak a Toroijkán lévő kitünő pályán. Igen sokan neveztek be a férfi és a női versenyre egyaránt. A női versenyben első volt dr. Ledig Dezsőné, a férfiversenyben Käffler Arthur. A gyorsasági versenyben is dr. Ledig Dezsőné vitte el az első díjat, a mennyiben 5 perc és 4 mp. alatt robogott be ródlíjával a Toroijkáról. A versenyt legközelebb megismétlik.

Az „Excelsior barban” február hó 1-től szennációs új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

* A D'Albert koncert műsora. Közeledik az a nap, amelyet Nagyvárad nagyszámú zeneértő publikuma egyre türelmetlenebbül vár: február 11-ike. Eugen D'Albert koncertjének napja. A világhírű zeneszerző és zongoravirtuóz első és egyetlen váradi koncertjének gazdag, pompázó műsorát itt adjuk: 1. Bach—D'Albert: Passacaglia C-moll. 2. Beethoven: aó Andante Favori F-dur. b) Rondo op. 129. 3. Chopin: a) Nocturne op. 9. No. 3. b) Valse op. 64. No. 2. c) Nocturne Cis moll, d) Scherzo op. 39. e) Ballade op. 38. 4. D'Albert: a) Scherzo op. 16. b) Poeme op. 38. No. 2. Ravel: c) Rigaudon. Debussy: d) Pagodes. e) Jardin sous la pluie. f) Jeux s'artille. A D'Albert koncertre jegyeket a Hegedüs Hirlapiroda árusít.

* Harminckét millió egy fejdíszért. Egy mozilátogató naplója, Gerrardine Farrar botránypöre és más érdekes és aktuális cikkek és képek vannak a „Film Riport” legújabb számában, amely minden újság-elárusítónál kapható.

* Vázonneműk, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimánóczy-utca n Kertész Reklam női divat, szövet üzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknek árkedvezmény!

* Meghalt Tusnádfürdő legnépszerűbb asszonya. Nyaranta a nagyváradiak közül sokan keresik föl a csikmegeyi Tusnádfürdőt, ezt a fenyevektől pompázó nagyszerű fürdőhelyet. Envhe sétautai, az illatos erdő, a tarkán csillámó sossé, a kitünő forrásvizek mind-mind Tusnád be-dekterszerű nevezetességeihez tartoznak. Elő és sokak előtt oly kedves és igazi egyénisége a fürdőnek mégis csak Tusnád legnépszerűbb asszonya volt, a legpoétikusabb helyen fekvő villa tulajdonosnője: Kat z Ida, egész Tusnád Ida nénije, vagy amint a környéken lakó székelyek mondták: Kacida. Debrecenből elszármazott hetven év körüli uriaszony volt, korát meghazudtoló temperamentummal, igazi karakán természet, pompás humorral és bámulatos memoárral. Kat z Ida a legelső villatulajdonos volt Tusnádon, mindenki ismerte, szerette, becsülte, nyílt szívű volt és igazmondásáért. Tusnád fürdő most ezt az érdekes asszonyt gyászolja. Mert Kat z Ida, munkás és nemes életét örökre elhervasztotta a tél gyilkos betegsége és a fenyőkre boruló tavaszi napsugár már csak Ida néni friss sírját találja és a váradi fürdő-vendégek kihaltakn fogják találni a kedves, otthonias Ida-villát. Halála előkelő családot borított mély gyászba. Testvérei voltak: dr. Kardos Albert, a debreceni zsidóliceum kiváló nevű igazgatója, a jeles író és Kardos Samu dr. a hírneves kriminalista.

ANGOL SZÖVETEINK

eredeti különlegességek
a tavaszi idényre már

MEGÉRKEZTEK SCHWARTZ ÉS ROSENFELD

uri szabók, G. jdu (Beöthy Ö.) u 29

Vizumot utlevélre leg-hamarabb a

Hegedüs Hirlapiroda
Intéz el. Telefon 13-01.

* A színházi rovat lapunk 15-ik oldalán található.

* Szencziók a színészhálón. Lázás és feszült érdeklődés előzi meg a február 16-iki színész-bált, mely a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben fog lezajlani és a bális szezon kiemelkedő eseménye lesz. A nagyszerű műsorban opera, operett és próza egyaránt képviselve lesz. Szenczióként fog hatni Pintér—Misoga-párok tánckecs, úgyszintén egy egészen új eredeti kabarétréfa. A meghívók szétküldése a napokban megkezdődik és reméljük, hogy a színészek nemes jótékony célú fáradozásait a közönség kellőképpen fogja honorálni. A tiszta jövedelem az erdélyi és bánati nyomorgó nyugdíjas színészeket fogja illetni.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Vasvári Zsigmondné hosszas szenvedése után, 51 éves korában elhunyt. Temetése ma vasárnap délután 3 órakor lesz a Csengeri-utca 14. számú gyászházból a velencei izr. temetőbe. Férje Vasvári Zsigmond kereskedő és kiterjedt rokonság gyászolja.

* Sütők és molnárak közgyűlése. Sütők és malommunkások vasárnap délután 3 órakor tartják meg a rendes évi közgyűlést. Tekintettel a másodszori összehívásra, a közgyűlés meg lesz tartva, tekintet nélkül a meg nem jelentekre.

* Torna- és vívótanfolyam. Orbán Sándor testnevelő iskolájában február hó 1-ével új tanfolyam nyílik egy gyermek, mint felnőttek részére. Felvétetnek: kis gyermekek 4 éves kortól, fiúk és lányok, középiskolai tanulók, serdülők és felnőtt lányok, asszonyok és urak. Az oktatás naponta reggel fél 8 órától déli 1 óráig és délután 3 órától este 8 óráig tart. Érdeklődni és beiratkozni lehet Strada Rimánóczy-utca 13. szám alatt.

* Nagyvárad birkozó bajnokságáért megérkeztek a nevezések s már előre megállapíthatjuk, hogy soha sem volt még városunkban olyan érdekes birkozó-verseny, mint amilyen ma lesz a Kereskedelmi Csarnokban délelőtt 10 órától, délután fél 4 órától s döntő mérkőzések este 8 órától a Törökös MTE rendezésében. Jelenlnek: Amte 10, Toldi 8, Kinizsi 6, Kadima 3, Sz. Törökös 5, Kase Cluj 1, Brasovica 2, Vulcan 3, Petrozsény 4, NAC 3, Törökös 10 versenyzővel. Nagyvárad bajnokságáért érdemes birkozni!

„ASTOR” BÚTOR-ÉS FAÁRUGYÁR

Gyártelep:

Jókai Mór-u. 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

J. Vulcan (Nagy Sándor)-u 4
Telefon: 6-92.

Raktárról szállít, megrendelésre készít
ELSŐRENDŰ MŰBÚTOROKAT
Commere hálókat
Iroda berendezéseket

Elvállal:

ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁT

* Az „Excelsior barban” február hó 1-től szencziós ui műsor. Kezdeté pont 10 és fél órakor.

* Adakozás. Kutas Juliánna Széles-utca 21. sz. alatt lakó beteg asszonynak Róna Pál 100 leit küldött.

* Allatkereskedők szakcsoportjának elnöksége vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedelmi Csarnokban ülést tart.

* Tutankamen shimmy kapható a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Új tanfolyam kezdődik Alföldy László és neje tánciskolájában felnőttek részére február 4-én Beöthy Ödön (Gojdu)-utca.

* Tisztelettel értesitem az érdeklődőket, hogy a Tudok-féle perzsaszőnyeg javító üzletet átvettem. Elvállalom mindenféle perzsaszőnyeg javítását, tisztítását és megővását. Elfogadok perzsaszőnyegeket eladásra, vagy bármiféle tárgyakat bízományba. Szíves megkeresésükre házhoz is elmegyek. Str. Cosbuc 9. (Szalárdi-utca.) Perzsaszőnyeg javító intézet.

* „Rita” kalapja a legszebbek, Teleki-utca 24.

* Matyó-terítők, diványpárnák, abroszok, filék, milliók, stórok, ágyterítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, selyemben, órány és tyopenekkel és mindenféle tenerifa, horgolt és kötött motívok, rojtos selyem kendők, plüss abrosz, hozzávaló szövethüggönnyel nagyon jutányosan eladók Weinbergerné Str. Mo-nastrii (Zárda-u.) 1.

* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szencszi Miklósnál. Sas-pas-sage.

* Menyasszonyi kelengyék és fehérnemű anyagok beszerzésénél figyelemmel nézze meg a Körösparti Aruházban felhalmozott nagymennyiségű vászon, sifon, rumburg cérna vászon, battist, sifon és fehérnemű-anyagokat, melyek a legmegbízhatóbb gyártmányok. Eredeti gyári árak. Minden verseny kizárva!

* Az „Excelsior barban” február hó 1-től szencziós ui műsor. Kezdeté pont 10 és fél órakor.

* Diszitett borkalap 150 lei a „Ritában.”

* August Róth leghirnevesebb bécsi szalon zenekarával mártól kezdve a „Palace” kávéházban hangversenyez.

* Negyven leírt havonta rengeteg új könyvet olvashat a Hegedűs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárából.

LEGUJABB

Venizelos ma lemond

Athénből jelentik: Venizelosz vasárnapig megtartja a miniszterelnöki széket. Ugyanis ekkor érkezik meg Párisból Abrani professzor és csak az orvosi vizsgálat után fog további magatartása felett határozni. Kezelőorvosai szerint a diagnózist nagyon nehéz megállapítani, mert a szívén is elváltozásokat konstatálnak. Venizelosznak eltökélt szándéka, hogy Párisba utazik gyógykezeltetése céljából.

Wilson súlyos beteg

Washingtonból jelentik: Wilson az Egyesült-Államok exelnöke súlyos betegen fekszik. Mac Cormick szenátor tegnap este meglátogatta a beteget és az újságírók kérdésére kijelentette, hogy az exelnök életbenmaradásához kevés remény van.

A tokiói zavargások

Tokióból jelentik: Az országban néhány napja óriási zavargások vannak a kormány ellen. A hatóságok mindent elkövetnek a rend helyreállítására.

CSAK TE VAGY MÉG VÉLEM!

Hattyukvonta hintó
Nem keres utánam.
Mesebeli kastély
Tűnt az éjszakában.

Ütséti bokorban
Lelek selyemágyra.
Sebemet kökerezet
Krisztusarca látja.

Hull szememből dóm,
Mint mákfejből hull mag.
Nótás ácslegények
Koporsót gyalutnak.

Borított asztalon
Alszik a mécs szépen.
Minden elhagyott már.
Csak te vagy még vélem!

(Mezőtelegd)

NIEDERKORN ISTVÁN.

MOZI

— Apolló-mozi. Még csak holnap, vasárnap fut a «Hetedik menyország» a két ellenhatatlan humorral megáldott komikusokkal: Patt és Patachonnal. Hétfőtől, február 4-től kezdve az Apolló-mozi egy megindító társadalmi drámát ad, «Pátek estét», melyben Suhány Éva, Fenyvesy Emil és Szerény Zoltán az érzelmeik hárfáján virtuozitással elsőrangú játékot produkálnak.

— Az Orleánsi szűz — Dorian-film-színház. Schuler Frigyes világírd tragédiája, «Az orleánsi szűz» 2 részben, 10 felvonásban kerül színre a Dorian-film-színházban. Gerardine Farrar és Wallace Reid játszik a hatalmas történelmi film főszerepeit. A festői szépségű jelenetekben gazdag Dorian-film, amelyben tízezernyi tömegek vesznek részt a harci jelenetekben, témája érdekességével és a szereplők pompás játékaival valóssággal lenyűgözi a nézőket. Az első rész vasárnap, hétfőn és kedden látható. Ma a 3 órás előadás mérsékelt befáru.

— Zsidó film a Vigadó-mozgőszínházban. «Az ó és új világ» című 6 felvonásból álló hatalmas zsidó film, amelyben három napon át a Dorian-film-színházban zsúfolt házak győnyörködtek, vasárnap és hétfőn színre kerül a Vigadó-mozgőszínházban. Maly Picon és Jacob Kalich csodás művészettel játszik a ritka érdekes darab főszerepeit. Ma a fél 4 órás előadás mérsékelt befáru.

TÖZSDE

Zürich, február 2. Nyitás. Berlin 10 0-a 137, Newyork 574 egyen. London 2494, Páris 2710, Prága 1667 fél, Milanó 2517 fél, Bukarest 295, Budapest 0.0200, Bécs 0.0281.

Bukarest, február 2. Zárlat. Devizák. Páris 930, London 850, Newyork 200, Róma 872, Zürich 3460, Bécs —, Prága —, Berlin —, Budapest —.

Valuták: Font 845—940, svájci 34 fél, líra 880, dinár 225, dollár 200, osztrák 28, magyar 50, szokol 565.

Zürich, február 2. Zárlat: Berlin —, Amsterdam 216, Newyork 573, London 2492, Páris 2697 fél, Milanó 2512 fél, Prága 1667 fél, Budapest 0.0200, Belgrád 680, Bukarest 295, Bécs 0.0081, bélyegzett 0.0081 egyen.

— A budapesti tőzsde a tegnapi ünnep miatt zárva volt.

ASTORI & FÉLE
ZAMATÚ
DÖRKÖLT KÁVÉK ÉS
ZAMATÚ UTÁNÓZHATLAN
KELÉPŐLAG KAPHATÓ
SASPALOTAI ÜZLETÉBEN

Magyar miniatűrök

1. A kis nótárius.

Az Urnak 1830. esztendejének januárius havában teatristák vetődtek Debrecen városába. A régi Varga-színben rendezték a színi előadásokat, amelyeket nemcsak a kaputos emberek látogattak szorgalmasan, hanem a ködmenes civisek is, különösen tél és kora-tavaszi évadján, mivelhogy egyéb foglalatosság akkortájt nem akadt. Szórakozni pedig akkor is szerettek az emberek.

A Varga-ház környékén esténként kistermetű vézna togátus lézengett, akinek annyi pénze sem volt, hogy a legolcsóbb helyre megválthassa a belépő bilétát. Lázbán égő szemekkel nézegette ama boldog halandókat, akik bementek a színjátszók termébe. Végül is nagynehezen mégis szerzett annyit, hogy az egyik este bemehetett a nézőtérre. Amit ott hallott és látott, megdobogtatta a szívét. Mindez éppenséggel neki való, a művészi álmokat álmódó kis togátusnak, aki a kollegiumban bicskával egy rossz sőtartóból kifaragta Csokonai Vitéz Mihály fejét. Aki falta a poétát és maga is verseletett. Tudta, hogy szoborfaragó nem lehet, mert szüleitől nem kaphat tanulmányai folytatására anyagi támogatást. A költői pályára nem merészkedett, mert hiányoztak az összeköttetései. Mit is keresne ő a költészet hegyén, ahol Vörösmarthy Mihály ur dalol! Pedig benne lánggra lobbant a művészet szikrája. Neki művészek kell lennie, hiába küldték szülei Debrecenbe, hogy fiskális legyen.

Egy szép napon a kis togátus ezzel alitott be nagytiszteletű Erdélyi professzorhoz:

— Nagytiszteletű uram, itthagynom a kollegiumot. Elmegyek teatristának!

Erkölcsei prédikáció helyett a szelid-lelkű professzor így szólt:

— Kedves uramöcsém, ha hivatottságot érez magában a Múzsához, ám menjen teatristának. Nem ellenzem.

Sárvári professzort is felkereste a togátus.

— Jól teszi uramöcsém. Szép és dicső dolog a nemzeti művészetet, a magyar nyelvet szolgálni. Menjen isten segédelmével és vigye sokra. Adok uramöcsémnek ajánló levelet a színjátszók directorához.

A togátus kezében a professzor levelel jelentkezett a directornál.

— Tud-e táncolni, danolni? — hangzott a kérdés.

— A táncot nem esmérem. De a danolást aztán ugyancsak tudom.

— Nohát felveszem a társulathoz, mivelhogy Sárvári professzor beajánlotta.

Igy lett színész 1830 februárius hó végén a debreceni togátus, Arany János.

Már aznap este az ujdonsült actor ott lebzelt a festett vásznak mögött a színpadon. Ha az ügyelő rászólt, hogy zivatart támasszon, rázta a vaslemezt. Ha az ügyelő ágyuzást parancsolt, felcsapott tüzérnek és furkósbottal döngötte a padlót. Függyön legördültével a színpadra vezényelték, ahol székeket, padokat rakosgatott és segített a szín feldíszítésénél. Március hó 3. napján szereplő actorrá lett. Az „Ördög Robert” című látványos színdarabban egy tanácsos szerepét játszotta. Mindössze néhány szót kellett mondania és azontul is csak inas szerepeket kapott.

Május elsejével feloszlott a színi társulat. A debreceni határban megkezdődött a dolog-idő. Ki jár ilyenkor teátrumba? A társulat neves tagjai elszereződtek máshová, a kisebbrendűek ott maradtak Debrecenben segítség nélkül. A mi actorunk is ott rekedt. Mihez kezdjen? Szégyenszemre visszatérjen a kollegiumba? Ez ellen büszkesége lázadott. Hazamenjen szüleihez Szalontára? Ezt nem merészelte, mert ott hon azt várták, hogy fiskális és nem komé-

diás lesz. A hoppon maradt társulat két tagja: Hubay és Száky kóbor-társulatót szerveztek, amelyhez a volt togátus is csatlakozott.

Most azután neki a Nyírségnek. Ekkós szekéren, de inkább gyalog, mert a rázós alkalmatosságon nem fért el mindenki. Előnyben részesültek a hölgyek, akik a diszleteken és bagázsian gubbasztottak. Az elemőzsia már elfogyott, a nap hevesen tüzött, a finom homok kavargott az izzó levegőben. És Nagykaroly, a legközelebbi stáció még messzi. Harmadnap delelőre megállapodott a nótáskedvű, könnyű gondú karaván. Hiába forgatták össze a tarisznyákat, morzsa kenyér sem találkozott benne. Bizony koplaltak az actorok, de azért nótás kedvük nem lohadt le és talán legnótásabb kedvében a tógából kiugrott ifju vala. Majd Nagykarolyban jobbra fordul minden. Remény-ebéd és ábránd-ital után vígan felkerekedtek és folytatták utjukat toronyiránt az Eldorádó felé. A fiatal actort keserű csalódás érte Nagykarolyban. Dolog-idő vala, a jámbor polgárok nem támogatták Thália népét. Arany János kulisszákat festett, jelmez volt, szerepeket és színlapokat írt. Mindenese lett, de a díjazás annyi volt, amennyi éppen jutott neki az osztózkodásnál. Szerepeket nem kapott, mert a főszínezék maguk játszottak mindent és természetes, hogy „a jövedelemből” is többet követeltek és kaptak. Tovább vándoroltak és végül eljutottak Máramaros-szigetre. Itt azután álmodt látott Arany. Szülei jelentek meg álmában. Holtan kiterítve látta őket. Reggelre kelve nem volt maradás. Csak haza mindenáron. Ételiszomjan, fáradtan, rongvosan csak haza, látni az édes szülőket! Az igazgatótól sikerült egy huszast kikönyörögnie. Ezzel gyalogosan nekivágott a hosszú utnak Szalonta felé. Éjszakára jószívű fuvarosokkal halt az erdőben. Megfázott és rázta a köhögés. De csak tovább haza. Inkább félholtan érkezék Szalontára, de látnia kell az öregeket. Holtfáradtan, betegesen, lelkileg és testileg megtörve bevándorolt Szalontára. Szeretett apja megvakult, édesanyja súlyos betegen. Végre otthon. Megsemmisülve, megtaposva, kiábrándulva. Fiskális helyett kiérdemesült vándorkomédiás. Senki.

Csöstül szakadt rá a csapás és megpróbáltatás. Éhínség látogatta meg a hajdu-várost. A vetés elszáradt, a marha elhullott. A szülék elszegényedtek. Azután megrohanta Szalontát a sárga rém: a kolera. Az amugy is betegeskedő édesanyáért eljött a vigyorgó kaszás. Most egyedül maradt a fiú a magatehetetlen apával. Senkit se látni, senkivel se beszélni. Ez a legjobb. Kerülni az élöket és várni a csuf halált, amelyet nem lehet elkerülni. Meghúzódtott otthon a szomorú zsúpföldes házban, vagy elköborolt a háztárban kiszáradt mezőn, repedezett, száraz ugaron. Világcsufja lett a fiskálisnak indult kikapott komédiás. Csak Pápai postacxpeditor uram pártfogolta. Beajánlotta nagytiszteletű Balogh esperes urnak, hátha korector lehetne az iskolában.

— Majdhogy komédiás-tanító nevelje a csemetéket! Szalontán nem addig, amíg én élek!

De Pápai addig kilincselte a presbiterknél, míg végül lelkére beszélték a kérelhetetlen esperes urnak és felfogadták tanítónak a kikopott komédiást. Most azután megkezdődött a szűkös, de nyugodalmas élet. Egy kis öröm annyi bubánat után. Egy kis megbecsülés a sok lealázás után. Az apa is visszaverte szemévilágát. Isteni csoda volt az. A templomban istentiszteleten oszlott szét a sötétség az öreg szeméiről.

A csendes ember csendes életébe csendesen beosont a szerelem. Juliána leányasszony gyujtotta lángra a pislákoló tüzet. De 252 váltó forint tanítói fizetség nem elegendő családalapításra. Városi szolgálat kellene. Ez biztosabb és kiadósabb. Meg is ígérte a főszolgabíró, de nem állt a szavának. Bóné Lajos másodjegyző halálos beteg, a segédjegyző megrokkant. A város urai körülnéznek alkalmas ember után. Ime, itt van a tanító, penna-forgató ifju, kollegiumot is járt. Igaz, hogy fiskálisnak indult, de komédiás lett, most azonban megbecsüli magát, komoly emberszámba megy. Főszolgabírói ígéret ellenére városi cseléd lett a tanító. Hamarosan elhalálozván Bóné uram, az ujdonsült városi irnok lépett örökébe és így lett ő a „kis nótárius”.

Immár házas ember. Szűkös a fizetség, de a takarékos asszony rendben tartotta a házat. A poézis még kerülte a jegyzői lakot. Igazságot kellett osztani a pereskedő szalonai polgároknak. Nagy dolog ez, de a nótárius emberül megálta helyét. Dicséretül elneveztek „nemzetes jegyző ur”-nak. Az egyhangú csendes életbe 1842. tavaszán egyszerre becsöppent Szilágyi Lajos tanár ur, a kollegiumi barát, a poézis rajongója, maga is tehetséges literátor. Vendégljárások, kölcsönkönyvek, Horatius, Hameros, Shakespeare. A kis nótárius otthon maga is verselni kezdett. Csendes éjszakákon hexameterket skandált és megszületett „Az elveszett alkotmány”, amely meghozta a Kisfaludy-Társaság 25 aranyát.

Az apa örökre lehunyta szeméit és nemsokára világra jött a Lacika. Nótárius-sékhoz beköltözött az öröm, a kacagás, derű és napfény. A Muzsa is állandó vendég lett. Világga ment a „Toldi”, de husz aranyát küldött a házhöz és dicsőségnél, aranyánál drágábbat, nagyobbbat és dicsőbbet: Petőfi levelét, versét és barátságát. A „kis nótárius” ezután már országos hírnévé. Egyszerűbben és ragyogóbban kifejezve: Arany János.

Károly József.

Uri fehérneműek

méret szerint

Róth M. Utóda

cegről, Pápa királyne-lé 3

Üveg porcellán

aluminium edény, zomárcedény, evőeszközök, konyha felszerelés

Bazáraru

baba, játék, disztárgy, utazókész, porcellán és babajavítás.

Farkas áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldla-u ca) 5. sz.
Olcsó beszerzési forrás.

Hártyák, kesztyűk, gyapjuszövetek és Szabó kellékek D. M. C.

és irlandi cérnák hímzőpamutok, fejendők nagy választékban. — Öcső árak! Plata Unirii (volt Szent László-tér)

„Kék csillag” ★ Áruház

Ipartestületi közgyűlés

Ma tartja hosszas előkészület után az Ipartestület az 5. évi szünetelés után közgyűlését. A hosszas előkészület nem a beszámolóok szempontjából volt szükséges, hanem a jövő előkészítése szempontjából. Ugyanis az egész ipari életre kihat, hogy kik lesznek megválasztva a testület élére és mily anyagi hatáskör biztosítatik azok számára. Az Ipartestület régi előjárásága tudatában volt annak, mily fontos feladatokat kell betölteni a jövő előjárásának, éppen ezért a legnagyobb körültekintéssel, az egyes szakcsoportok meghallgatása mellett ejtette meg a jelöléseket. Ezek mellett is figyelemmel volt, hogy amint azt a Prefectus ur is óhajtott, ne csak a régi szellem művelői — jöllehet ilyenek már nincsenek, mert az ipari élet nemzetiséget, vagy vallást nem ismer — tehát a régiek kerüljenek be, hanem kimondottan román nemzetiségű polgártársait is behívta abba, amint az az alábbi névsorból kitűnik, 18 at. Az előjáró tagságra való jelölésnél kizárólag az volt a szempont, hogy hasznos, ipari ismeretekben gazdag és megbízható nevek tulajdonosai kerüljenek oda, hogy közös munkájukkal a város össziparosságának érdekét szolgálják. Sajnos egy kisdéd csoport, mely egész más célokat tűzött maga elé, most belevetette magát az Ipartestületi választásokba és olt kimondott fajiérdek képviselői érdekében, mint mondják, minden eszközt megakarnak ragadni. Ennek az össziparosság szempontjából való káros voltát, ugylátszik, éppen gyakorlatlanságuknál fogva nem tudja ezen kisdéd csoport felfogni, s így elfogultságuktól vezetve magukmaguk alatt vágják a fát, tesszik tönkre az Ipartestület jóhírnevét és tekintélyét, vizsik pusztulás felé 3 és fél évtized szorgos munkáját és anyagi eredményét. Csodálatos, hogy vannak erre vállalkozók, de meniségükre legyen mondvánem saját elhatározásukból, hanem mások befolyására és maguk ellenére is cselekszenek.

Hinni szeretnénk, hogy a mai gyűlésre mindenki meg az említett kisdéd csoportban is a higgadt és megfontolt belátás kerül felül s amint azt városunk és megyénk érdemes prefektusa is jónak és célszerűnek és elfogadhatónak tartott és talált, azt maga is jónak, helyesnek fogja ismerni és semmiféle zavaró körülménnyel, avagy a fenyegetések későbbi bevéltásának ígérelével nem fogja hangossá tenni az iparosság megnyilatkozását. A választásra kerülő tisztségekre egyébként a következő az Ipartestület, illetve az Ipartestület szakosztályai által jelölt iparosok névsora: Elnökök: iij. Mónus Sándor és Órás László, Ügyészeknek: dr. Feld Albert és dr. Popovits Péter. Előjáróságnak: Baráthy Béla, Benedek I. Ferenc, Benedek Ferenc, Bercsényi Sándor, Bolgyika G. György, Boros János, Bulbuc József, iij. Cser János, Hann Lajos, Hotya Sándor, Illés Dániel, Kőszegi Róbert, Kucs-más Péter, Krizsán Lajos, Megyeri Ferenc, Novomeszky Imre, Papp József, Rebelesz György, Rozsnyai József, Szabó Károly, Szántó Dezső, Szilágyi Géza, Szűcs István, Spitzer Benjámin, Tátray Sándor, Tóth István, Ungerleider Mór, Veisz Sámuel, Vlád Ágoston, Zboray Gyula, Zsigovan János. Előjárósági póttagoknak: Bulbuc Udón, Bihari Jakab, Galucz Gyula, Gerber Ignátz, Grünbaum Vilmos, Muhary Béla, Oláh József, Prohanka József, Sztupar Traján, Szűcs László, Varga György, Török Sándor.

Számvevőknek: Csik József, Grünwald Jenő, Kriszta György, Lerchner Béla, Robicsek Béla.

Ha a választással kapcsolatban hosszabb választási eljárás elkerülhető lesz, úgy előreláthatólag a közgyűlés a mai napon véget ér, míg ellenkező esetben megszakítással a gyűlés a jövőhétre elnapolja magát.

A borbély iparosok gyűlése

A borbély és fodrász iparosok is nagyban készülnek évi tisztújító közgyűlésük megtartására. Erre vonatkozólag a szakosztály a következő hirdetést tette köze: „A Nagyvárad borbély és fodrász iparosok szakosztálya ma vasárnap d. u. 3 órakor az iparkamara (Strada Alexandru és Dudek-utca sarok) dísztermében tartja az évi rendes tisztújító közgyűlést, melyre az összes borbély és fodrász iparosokat tisztelettel meghívja a Szakosztály Elnöksége.”

Női szabó iparosok gyűlése

Felhívjuk az Ipartestület kötelékébe tartozó összes női szabó iparosokat és iparosnőket, hogy tisztújító rendes évi közgyűlésükön f. hó 4-én, azaz hétfőn este 8 órakor az Ipartestület helyiségében teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Tárgysorozat: 1. Jegyzőkönyv bemutatása. 2. Elnöki jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Ellenőrző bizottság jelentése. 5. Felmentvény megadása. 6. Választások. 7. Indítványok.

Állítsunk fel tanoncotthonokat

Az Ipartestület mai közgyűlése fontos tárgysorozatában igen életrevaló és iparoscélu intézmény létesítésére vonatkozó indítvánnyal is foglalkozni fog. Az iparügyek egyik legjobb ismerője és munkása Szabó Károly asztalos iparos a következő indítványt terjeszti be. A tanoncotgy vagy tanonckérdés, mely magába foglalja a tanoncképzéssel és neveléssel összefüggő összes részletkérdéseket, állandóan foglalkoztatja az összes iparosgyűléseket nemcsak helyi, — hanem országos vonatkozásban is. Foglalkozott ezzel már városunk Ipartestületének előjárósága is. E helyen most nem részletezhetem az ezen téren felmerült bajokat, panaszokat és ezeknek okait. Hiszen az minden kétségen túl van, hogy a legtöbb baj és panasz a tanoncot fogyelmezteségéből ered, ami részint a jónevelés hiányára vezethető vissza. Ezen pedig sem a szülő, sem a mester nem segíthet és pedig azért, mert vagy nem tudnak

hozzá, vagy és leginkább a hozzávaló eszközök nincsenek birtokukban. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jól szervezett és jól vezetett tanoncotthonokban elhelyezett növendékek hasonlíthatatlanul jobb nevelésben részesülnek, mint a szétszórtan minden fegyelem és felügyelet nélkül legtöbbször szabadon kóborló tanoncotok. Ha ezt a felfogást elismerjük, akkor az lehet a legelső feladatunk, hogy mi is ilyen tanoncotthont létesítsünk. A mai viszonyok között az e célra szolgáló helyiség megszerzése volna a legnehezebb feladat. Testületünknek azonban birtokában vannak olyan helyiségek, melyek megfelelő javítások és átalakításokkal megfelelnek ennek a célnak. Ezek előrebocsátása után tisztelettel indítványozom tehát, mondja ki a közgyűlés, hogy kívánatosnak tartja egy minél szélesebb alapokra fektetett tanoncotthont létesítését, melybe a növendékek nemzetiség és vallási különbség nélkül vételének fel. E cél érdekében utasítja a közgyűlés az új előjáróságot, hogy az előkészítő munkát kezdje meg és mielőtt a nevezett helyiségek felszabadulnak, azok tovább bérbe adhatók ne legyenek, hanem tanoncotthon céljaira átalakítandók.

Tiltakozás a súlyos adó és annak kirovási rendszere ellen

A mai napon tartandó Ipartestületi közgyűlés az iparosok súlyos adóztatása ellen állást fog foglalni s ezek kapcsán az adóztatás magassága, valamint a kirovások kapcsán az iparosok véleményének meghallgatása és figyelembevétele érdekében teendő lépések megtételére fog utasítást adni a közgyűlés az új előjáróságnak. Erre vonatkozólag illés Dániel nyújtott be indítványt.

Kedvezményes tűzifa

Az Ipartestület hivatala a testület tagjai részére továbbra is kedvezményesen áron vesz fel tűzifa megrendeléseket.

Kárpitos

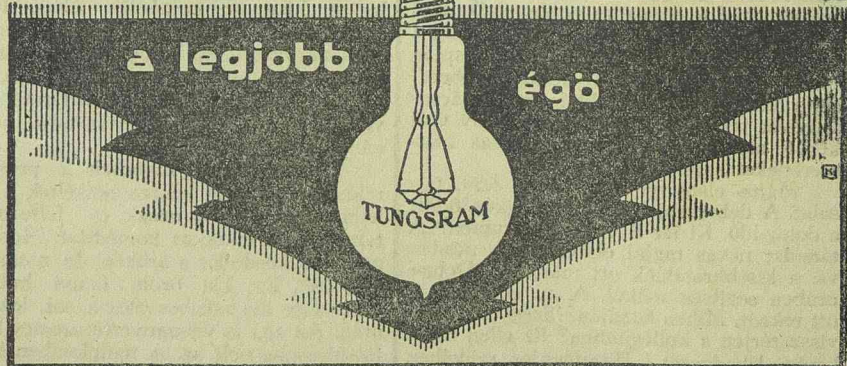
munkákat elsőrendű kivitelben készít:

Gidali Manó kárpitos

Posta (Uri)-u. 2, Reg. Ferd. (Rák)-u. 6.

• Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy fogai ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

TUNGSRAM

Megnyílt Megnyílt
Posztóáruházunk

uj helységünkben

Havas & Grünfeld
Avram J. (Kossuth)-u. 8 Sas útjával szemben. — Szolid árak!

SENKI FIA

— REGÉNY. —

Irtá: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

24

Igy beszélt az öreg patriárka, de hiába beszélt, mert csak a két pap bólintott helyeslőleg, de a fiatalok, az újitók összekacsintottak, mint az összeküvők és egymás fülébe sugták: — vén maradi, vén orthodox!

Az égre felleg borult, a nyári nap tüze enyhült és a társaság szedte-vedte a cók-mókot, vállalkra akasztották fegyvereiket és elindultak a kukoricatáblák felé, folytatni a vadászatot. Csak Öblös kántort nem tudták életre keltetni, az elázott ember jóízűen horkolt tovább a kőkenyebor árnyában, mint cseccszopó gyermek, az édes-anya ölében.

AZ UTOLSÓ PATRON.

Birizdó Bálint egész délután, a vadász-ebéd során elhangzott beszédekről gondolkozott, tépelődött. Olyan málázó, szomorú és szórakozott lett, hogy minden vadat elhíázott. Vizslája, a vén Forpász, csodálkozva forgatta hátrafelé a fejét és szemrehányóan nézett a gazdájára: — ejnye, enyje, öreg paccer!

Mikor az utolsó patron-t is kilőtte az öreg úr, vállára akasztotta fegyverét; szén-nézett a tájon, egyet sóhajtott és társaitól el se búcsúzva, elindult hazafelé.

Mikor hazaért, így szólt a gazdaasszonnyához: Anna lelkem, vesse meg az ágyamat.

— Hát nem is vacsorázik a tekintetes úr?

— Nem.

— Jaj, édes Istenem, milyen hideg a keze, hogy vacognak a fogai. Csinálok egy kis forró borlevest, úgy-e lelkem, jó lesz? Mi lesz vele, mi lesz vele? — jajveszékelt, kezeit tördelve, a vén cseléd.

— Majd elmulik, majd elmulik, hiszen minden elmulik; — szólt csüggedve, az öreg úr, — azután leszörta magáról a ruháit és lefeküdt az ágyba. A hű vizsla nyöszörögve lekuporodott a lábszönyegre és csak néha-néha pillantott fel okos szemével, didergő gazdájára.

Csicsókáné csakhamar behozta a forró borlevest, de hozzá se nyult a beteg. A megremült vén cseléd átfutott az orvoshoz; éppen akkor tért az haza a vadászatról: — na mi a baj öregem? — kérdezte a lihegő, remélődő asszonytól.

— Jaj Istenem, szentséges jó Istenem! Tessék jönni hamar, de hamar! ... A jegyző ur halálán van.

— Dehogyan van, dehogyan van! Hiszen egy órával ezelőtt még együtt vadásztunk.

— Pedig annak vége van, vége lesz még ma; hiszen a föld möhő is kiverte már halálra vált arcát. Tessék jönni, tessék jönni! Hozzon magával a doktor ur érvágót is, köpültyt is, piócat is. Jaj, jaj, én édes Istenem.

Az orvos át se öltözött, rohanvást szedett a beteghez. Mire oda ért, már akkor lázrózsák gyultak ki az öreg notárius arcán. Fehér szakála közt olyanok voltak ezek a lázvirágok, mint a hóra dobott piros muskátlik. Szemei elhomályosodtak, megüvegesedtek, mint egy régi templom ablaküveg. Sáppadt ajkai kiszáradtak; a kérdésekre nem felelt, de ha nem kérdezték, akkor folyton suttozott:

— Szép lövés volt ... három egyszerű ... apport Forpász, ... apport ... Ne huzzatok más bört az én kutyáram! ... Ne öltöztessétek új ruhába ... a falu népet ... a népnek a lelkét.

Az orvos valami csillapítószert adott be a betegnek, attól aztán egy kissé lehí-

gadt, magához tért és fátyolos hangon így szólt:

— Anna lelkem, hamar, hamar ... a bírót, meg a pénztárnokot ... siessen ... siessenek ...

Pár perc múlva már ott volt az előjáróság: — na, mi a baj, jegyző uram? Na, mi a baj? — kérdezte résztvevő hangon Nyalka Boglár Mihály — ne féljen, hisz itt vagyunk mindnyájan.

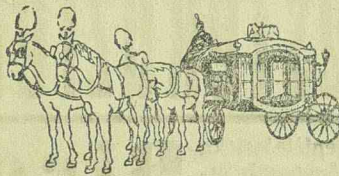
Az öreg ur felült az ágyban, zavaros tekintettel szénézett maga körül, azután a nyakára mutatva így szólt:

— Bírő uram, pénztárnok uram; vegyék magukhoz ezt a kulcsot, a szekrényem kulcsát ... Ott vannak a községi számadások, ... a pénz mindig pontosan átadtam az előjáróságnak ... egy krajcár hiány sincs ... becsületes ember voltam, vagyok, ... tiszta lelkiismerettel halok meg ... Vigyázzanak ... vigyázzanak a falura ... legyen úgy, mint régen volt ... Forpász, gyere haza ... Elfojgyott az utolsó patron is ... Azután visszahanyatlott párnái közé: egyet hordult és szépen, szeliden elaludt örökre.

Az előjáróság, közkölségen temette el a falu hűséges, öreg szolgáját. Soha annyi nép nem gyülekezett össze Tasváron, mint a Birizdó Bálint temetésén. A virágoktól nem látszott a koporsója. Szem se maradt szárazon, mikor Zajzoni Gábor tiszteletes ur szívet rázó prédikációt tartott felette és midőn Öblös János, a kántor ékes beszédekbe öntött építáphiummal elbucszattatta.

A temetőben, a sírnál, Csótár Miklós beszélt; beszédét a szavakkal kezdé: — Temetjük a multat ...

(Folyt. köv.)

Halálozás

alkalmával a családtagok saját érdekében keresék fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” kereszény temetkezési intézetét, hol a legolcsóbb és legkezebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy útiutamat a Sas-passageban van a vaskereskedés mellett, Oradea-Marc. Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

Str. Rimanóczy-u. 4. sz. a. az

„Eldorádó” áruház

Női fehérneműek, harisnyák, soknik, jumperek pamut, szabó kellékek és kézimunkaanyagok legolcsóbb bevásárlási forrása.

IDEAL

fogászati rendelő

Strada J. Vulcan (Nagy Sándor utca) 11. szám

Az összes fogászati műveletek érzéstelenítve

fog

füzse,
tőné,
müfogak,
hidak,
koronák stb.

Részleltétel: Tíz-tízre-ötök és alkalmazottanak 25% kedvezmény.

Régi fogorok átalakítása és javítása.

Videkiek soronkívül elintéztetnek.

**Tisztit, frissit, felüdit
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfeshériti**

KAISER-BORAX

a valódi

Szőllőoltványok

Gyümölcsfaalanyok, rózsafa, spargagökré stb. legjobb beszerzési forrása

Ambrosi. Fischer és Tsal r.-t.

Aiud — Nagyenyed

— Árjegyzék kívánságra ingyen —

UNITED STATES LINES

NEW-YORK FELE

Southampton — Chebourg

1973

LEVIATHAN

1. ápril, 22. ápril, 13. május Brémából Southampton és Chebourgba New-Yorkba

GEORGE WASHINGTON

22. márc, 19. ápr, 11. jún. (Bostonba)

America febr. 22. márc. 26

President Roosevelt márc. 8. máj. 2

President Harding febr. 11. márc. 15

Rapahic máj. 16. jún. 18

Southamptonból és Chebourgba az elutazás egy nappal később. Előnyös alkalmi áru szállításra. Részletek felvilágosítást ad.

UNITED STATES LINES

Roma-niai vezérképviselet: „Merkur” Bukaresti Calea Mostilor 21. Temesvár: Hunyadi utca 8. Csernovitz: Liliengasse 15.

Üzletátadás

miatt raktáron levő összes

BUTOROK

ugymint hálók, ebédli garnitúrák minden elfogadható árban

eladatnak.

STERNBERG

butorüzlet, Sas passage

Új festéküzlet

Rosenberg Herman, Rimnóczi-utca 2.
Mindenféle festék és háztartási cikkek a
legolcsóbban beszerezhetők.

Iparosoknak árengedmény.

Tizenhat év óta fennálló **szabó üzletemet**
Parcul Eminescu (Ezredévi Emléktér) 2. sz.
Rimnóczi szálloda mellé helyeztem át. —
Raktáron levő szövetemből öl önyörök, kabátok
és raglánok legjobb kivitelben készülnek.
SEIDLER, úri szabó.

ASZODI TERMÉKEI
MEGERKEZTEK
ANGOL DUMOKKAL

Ertesitem az igen tisztelt közönséget, hogy
a napokban megjelenő rendelet szerint
mindenkinek arcképes személyazo-
nossági igazolványra lesz szüksége.
Ezért ajánlatos volna, a későbbi munka-
torlódást megelőzve már most megrendelni
ezen fényképeket. Ugy szintén **utlevél**,
bérlet és bármily igazolványhoz szükséges
FÉNYKÉPEKET

Nagyvárad területén legolcsóbban, leg-
leggyorsabban és legszebben készítenek az
„ENYVESHÁT”

fényképeszeti műteremben **Sas-palota**.
Tisztviselők, munkások, mindkét nembeli diá-
kok 20% kedvezményben részesülnek.

UTLEVÉL VIZUMOZÁST
a leggyorsabban, legpontosabban és leg-
olcsóbban elintézik az

„EXPRESS”-futárhoza
„Enyveshát”-műterem, Sas-palota.

irodabuterek Parketták

**RIMANOCZY műbútor és
parket?gyár Rt. ORADEA-MARE**
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

Egy öltöny **700** leibe kerül. Jobb
munkát kap, mint
a főtérén. É szakmá-
ba vágó munkával a leg-
olcsóbban készít:

Schreier úri szabó
Str. Cogălniceanu (Váradi Zsigmond-utca) 2

Ácsmunkát helyben és vidéken.
Bármilyen e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb egységárai mellett vagy ve-
zetését vállalom.

CZINA ISTVÁN ácsmester
ORADEA MARE Strada Eroilor (Vitéz u.) 1.

BŐRSZAKMÁBAN kerestünk Er-
délyben fől bevezetett segédet,
ki az **utazól** teendőket is el-
látná. Ajánlatok fizetési igénnyel
Frank Jenő Rt. hez Timisoara küldendők

Festéküzlet

Mindenféle festéke
legelőnyösebb ár-
ban kapható. **Biró**
Str. Vlahuta (Szent János-utca.) 32

PYRAM
CIPŐTISZTÍTÓSZER

Nagyothallók fiavelemében!
A legújabb rendszerű berlini villamos

zsebtelefonok
(Akusztik készülék) nagyothallók részére kaphatók:
Némethi Mór Nagyvárad, Alexandri (Teleki)-u. 15.
szám alatti lakasan, ahol azok bárki által kipróbál-
hatók naponta 2—6-ig.

Tűzfifa

elsőrendű bűkk, cser, tölgy és gyer-
tyán, bármilyen mennyiségben kapható
termelői áron

házhöz szállítva

FARAGÓ és MAJOR fatormelő cégnél
Telefon: Tűzfifatelep (Str. Sorompó-u. 5) 11—36.
Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács
György-utca 4) 12—98.

VIZUM
WIMAN és SZIRMAI
LEGGYORSABB és LEGOLCSÓBB
STRADA GENERAL MOSOIU (MEZEI UCCA) 7.
FUTÁR MEGBIZÁSOKRA (CLUJ, BRASOV, BUCUREȘTI) ELŐFIZETÉSEKET HAVIÁTALÁNKBA IS ELFOGADUNK

NYILTTÉR

Értesitem t. megrendelőimet, hogy
uri szabó műhelyem
Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. szám alól
I. C. Bratianu (Szaniszló)-u. 29.
szám alá helyeztem át.

Rosenfeld Lajos
uri szabó.

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a Terézia-utca 6. szám alatt

Vadász József és Társa
cég alatt **tűzfakereskedést nyitottam.** — Raktáron tartok a házhoz szállított egy hasáb, mint aprított tűzfát bármilyen mennyiségben és minőségben. Amidőn szíves megrendelését kérem, biztosíthatom, hogy tisztességes, becsületes kiszolgálással teljes megelégedését fogom bírni. Szíves partifogást kér teljes tisztelettel

Vadász József volt rendőrkapitány.
Megrendelhető a telepen: Terézia-utca 6. és Vadász névén kézimunka üzlet, J. Vulcan (N. Sándor) u. 4

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonsaimnak, barátainak és ismerősöknek, akik felejthetetlen jó édesanyám temetésén résztvett, látogatásukkal mely fájdalommat az által enyhítették, fogadják ezuton halás köszönetemet.

Márkus Bernát

Felhívás.

Ügyfelem megbízásából felhívom a Fuchs bőrruhaüzem hitelezőit, hogy követeléseiket társulás miatt 8 napon belül iródamban jelentsék be.

Dr SCHNEER SOMA
ügyvéd,

Avram Janku (Kossuth) u. 8.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. e.: Munkás-előadás, kezdete pont 10 órakor.

Vasárnap d. u.: Böregér, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este: Elssler Fanny, operett-ujdonság, másodsor, bérleten kívül.

Hétfo: Elssler Fanny, operett-ujdonság 3-szor, A) bérlet 72. szám.

Kedd: Elssler Fanny, operett-ujdonság 4-szer, B) bérlet 73. szám.

Szerda: Vén bakancsos és fia a huszár, bérleten kívül.

Csütörtök: Forradalmi nász, A) bérlet 74. szám.
Péntek: Hattyukovag, B) bérlet 75. szám.

Szombat d. u.: Aranymadár, mérsékelt helyárakkal, 3 órai kezdettel.

Szombat d. u.: Üldöz a pénz, mérsékelt helyárakkal, fél 6 órai kezdettel.

Szombat este: Román előadás, 9 órai kezdettel.

Vasárnap d. u.: Lili bárónő, kezdete 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap d. u.: Elssler Fanny, fél 6 órai kezdettel, rendes helyárakkal.

Vasárnap este: Román előadás, kezdete 9 órakor.
Hétfo: Offenbach, operett-repriz, A) bérlet 76. szám.

— Elssler Fanny. A hét műsorán 4 estére van kitűzve a nagyon finom muzsikájú és szövegű operette. Vasárnap este bérleten kívül, hétfőn és kedden bérletben. A jövő vasárnap délután pedig fél 6 órai kezdettel rendes helyárakkal kerül színre az Elssler Fanny, melynek minden előadásán a bemutatott előadás szereplői játszó és kítőnő darab szerepeit.

— Vén bakancsos. A legértékesebb énekes népszínműnek egyike lesz a színház műsorán szerdán este és ez a Vén bakancsos, melyben a társulat legjobb erői vesznek részt. A címszerepet, Sugár Mihályt Tóth Elek játssza, kinek ez az alakítása teljesen tökéletes és művészi. A többi szerepeket Zilahy, Békési, Madas, Misoga, Gálfi, Kertész, Galambos, Sorri és Bereng játsszák. A Vén bakancsos szerdán este bérleten kívül kerül színre.

— Forradalmi nász. Az utóbbi évek legszebb színműve lesz csütörtökön este A) bérletben a színház műsorán s ez a Forradalmi nász, mely ugy cselekményénél, mint stílusánál fogva felülmúlja a legújabb színműveket is. A főszerepeit Jóska, Körösi, Tóth, Harsányi, Földes, Sorri és Madas játsszák. A darabot Tóth Elek rendezésében fogjuk látni.

— Offenbach. A nagy sikerrel felújított Offenbach gyönyörű zenéjű nagy operett hétfőn A) bérletben kerül színre. A címszerepet Fratta Géza játssza. A többi szerepeket Pintér, Kovács Kató, Zilahy, Misoga, Pattantyus, Madas, Földes és Galambos játsszák.

„STABIL“

Gépek és felszerelések lerakata.
Oradea-Mare Nagypiac tér
Távirat „STABIL“: Telefon: 16-86.

Raktárról eladók:
új és használt állapotban:
36"-os és 42"-os malomkőjártó, Ganz benger-székek, nemzeti koptatók, daratsziutók, trieurók, dupla és szimpla felvonók, tarárok, aspirateurok, cylinder-radial sikszák, exhaustorok, összes malomgépek és felszerelések, hevederek, serlegek, szíjak, svájci szíttaselymek minden méretben. Transmissiók, csapágys, szíjkerekek nagy raktára
Kérjen ajánlatot!

Licitație de lemne.

Președintele composesoratu'ui foștilor uraliști din comuna Girișul-negru, județul Bihor, vinde în licitație publică la 18 Februarie 1924 oarele 10 la biroul Regiunei silvice din Oradea-Mare materialul lemnos de pe teritoriul de cea 264 j. c. din pădurea foștilor uraliști situată în hotarul comunei Tiğănești a căru volumn sa estimat la 2000 m³, lemne de foc.

Prețul de strigare s'a stabilit la 50.000 lei.
Garanția este de 5.000 lei.
Pădurea în chestie se află la o depărtare de 20 km. dela gara Tileagd.

Condițiile de licitare și de contract s'ă pot vedea la Regiunea silvică Oradea-Mare.
Ad judecătoria se va face în timp de 15 zile după licitație în comuna Girișul-negru (Pl. Tinca.)

Girișul-negru, la 2 Februarie 1924.

Președintele.

Zenekarok

összes műsorszámait megkapja a Hegedűs Mihály-iroda zenemű osztályában.

Nagyvendéglő és kávéház eladó

Temesvárott, Erzsébetváros legforgalmasabb részében egy jömenetű vendéglő, táncterem, nagy kerthelyiség előnyös bérlettel, betegség következtében jutányos árban eladó. Bővebbet Klein Lajos ügyvéd irodában, Szent György-ter 4. Azonkívül több szállodák, vendéglők, valamint kávéházak eladásra előjegyzésekben vannak.

Raktárhelyiséget keresünk

az Avram Janku (Kossuth)-utcán, vagy a Kispiac közelében. Magyar és orosz papirkereskedés, Avram J. (Kossuth)-u. 2. Telefon 628

Hirdetmény.

Tenyészbika vásár Diosig községben (Bihar-megye) folyó évi február hó 12 én lesz megtartva, amely alkalommal 80-100 darab tenyészbika — legnagyobb részt fehér fajta — eladók lesz.

Előjáróság.

Hatodik bécsi Nemzetközi vásár

1924. március 9-15-ig

Minden szakban kedvező bevásárlási alkalom. A legzadagabb választék! Versenyképes szabott árak! Az 1923. évi őszi vásár hatatlan eredménye: 160.000 vevő, közülük 25.000 külföldi 72 országból, a világ minden tájáról mérhetetlen megrendeléseket eszközölt.

Felvilágosításokkal szolgál

A Wiener Messe, Wien VII., valamint ennek képviselői s mint hivatalos informátorok Nagyváradon:

A Kereskedelmi és Iparkamara,
Weiss Emanuel & Fiai,
Intern szállítási vállalat,
Hubertus Intern, Import és export vállalat Wilhelm F.

Petri Fial

Schenker & Co. Str. Reg. Ferdinand 5.

Tűzifa árak:

Freiberger és Schwartz cégénél

Str., Barierli (Sarompó-u.) 3. Kolozsvári-u. sarompó
1 m³ I-a bük hasábfá házhoz szállítva 260 L
1 m³ cser 270
1 q I-a bükfá házhoz szállítva 60
1 q cser 40
1 q botfa házhoz szállítva 70
Aprított fa

Megnyit új bútordörm!

Frații Engelstein și Comp.

villanyerőre berendezett
műbutor asztalosüzeme.

ORADEA-MADE, Siroi Ce bilor No. 4. (Szarvas-sor 4.)

Gyártunk mindennemű commerz és műbutorokat, vállalkunk épületasztalos munkákat, üzlet- és irodaberendezéseket. Raktárról hapható teljes ebédő-, háló- és konyha-berendezések. Eladás nagyban és kicsinyben

Körös-utca 10. számú új bérpalota, kedvező fizetési feltételekkel
196
eladó.

Ugyanott üzlet és kouterin-helyiségek
kiadók

SZARVAS és KLEIN. okl. mérnökök, Szent János-utca 33. — Telefon 574.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 2 lei vastag betűs 4 lei

✱ Levelezés ✱

Meleg otthont keres Erdélyből gyakran Nagyváradra járó úti vállalkozó. Teljes című ajánlatokat „Csendes fészék” jellegű elvett a lap kiadásába kérek. 517

✱ Házasság ✱

Intelligenciaközépúri izr. komoly leány, kinek berendezett lakása van a központban, — intelligens idősebb ur ismeretségi keresi házasság céljából. Csakis önálló existenciával bírók jelentkezzenek 40—50 évig. Jelenkezni Újnyók-végi iroda Strada Postei (Ud-u.) 11. 586

Férjhez ednám fiatal, művelt hűségű, kelen gyével, butorrel, hozomány nincs Biztos egzisztenciával bíró, jó megjelölt úriembernek irjanak „Gör. kath.” jellegű a kiadásba. 583

✱ Oktatás ✱

GYORSÍRÁS
(magyar-német)
GÉPIRÁS
KÖNYVITEL
12 év óta legjobban
DONÁT-nál
(Str. Gojdu (Beőhy
Ödön-utca) 80. sz.
ELŐKÉSZÍTÉS
magánvizsgákra.

✱ LAKÁS ✱

Elcsérélném 2 szoba konyha fürdőszobás lakást kisebb két szobás lakással. Cím: a kiadásba kérek. 597

Elcsérélném utcai földszintes két szobás és alkonyos, konyha és lakásom egy háromszobás, fürdőszobás komplett modern lakással a központban. Cím a kiadásba. 598

✱ Eladó házak ✱

Nic. Zsiga (Lukács Gy.) utcán magánház 1 hold kerttel 500 ezer. Calvin (Ritók Zsigmond) utcán magánház 7 parketás beköltözhető lakással. Cuza Voda (Szacsavai) u. modern ház 3 parketás fürdőszobás beköltözhető lakással ház ára 50 ezer, ebből 100 ezer fizetendő, többi banki kamattal évek múlva is lehet. Piata Unril (Szent László-ter) közelében beköltözhető 3 parketás fürdőszobás 650 ezer. Str. Bethlen-u. 28 gyári telephelytel együtt, szép lakása: Str. Magyar utcán ház, 16 lóra istálló, két utcára nyíló 400 ezer. Vannak 1, 2 és 3 szobás lakások, üzletek, különbejárta burorozott szobák, szőlők, birtokok. — 400 holdas birtok sűrűn eladó több részben is.

Welsz Gizi
közvetítő iroda
Strada Tipografiei
Nyomda-utca 4 szám

Egy légas pincshelyiség kiadó Str. Vlahuta (Szent János-u.) 42. 573

✱ Alkalmazás ✱

Keresünk fix fizetéssel és jutálékkal helyi képviselőket megárvorok látogatására Singer varrógépek részleteztetése való terjesztésére. Bourne & Co. Avr. lencu (Kossuth) u. 16. 575H

Kiszolgáló kisasszonyt drogéria szakmában jártas felvételt. Apolló drogéria. 574

Perfect gyors és gépirod. románul tudó, állást keres. Cím a Hegedűs Hirtelrodába. 567H

Libraria Romaneasca Strada Parcul Traian 6, alkalmaz azonnali belépésre pénztáros kisasszonyt, aki a román nyelvét szobán és írásban bírja. Fizetés megállapodás szerint. Jelenkezni lehet fenti üzletben. Az igazgató. 565H

Tanulmány részönt és esztendőlyos szakmához jobb izr családból, szombati megtartásával, fizetéssel vagy ellátással felvesszék Salomon részönt és esztendőlyos Str. Celina Victoria (Kolozvári utca) 33. sz. 416

Négy polgári végzett fiatalember, ki iratkezelésben jártas, irodai segédmunkára felvételt. — Ajánlatokat „Újnyók-végi” jellegű a Hegedűs Hirtelrodába kérik. 594H

Szakácsnő, szobaleány vidékre kerestetik, Pannónia III. emelet. 588

Jobb leányt gyermek mellé vidékre keresek, Pannónia, III. emelet. 587

Intelligens magyar leány gyermek mellé vidékre ejnlikozik. Cím a kiadásba. 589

Egy jó negy munkás elendő munkára felvételt, Nográdi urt. ezabó. 590H

Fanuló leányok fizetéssel felvételt, Művészgyár, Str. Arany János-utca. 592H

Perfect gépirod tudó könyvelő, több éves kereskedelmi praxissal, németül is beszél, állást keres. Gimeket a kiadásba kérek. 579

✱ Drák ✱

szakszertől javítását a legkomplikáltabb kiegészítéssel

✱ Tiszay ✱

végi Strada Alexandrii (Teleki-utca) 9. sz. alatti helyes drák. Preciz munka.

Remélem tudja már, hogy leggyorsabban intézi el

utlevél ügyeit és vizumát

Kolozsváron, Brassóban és Bukarestben DEUTSCH és FIA futáirodájának Palaca (v. Pannónia) kávéház.

✱ Adás-vétel ✱

Eladó szép színes és fehér abroszok szalvétákkal. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi ut.) 30. jobbra. 178H

Egy Biedermayer-ebédlő eladó. Cím a kiadásban.

Eladó fűdő szobába csapme és földbe építendő fürdőkád, teljesen új, egy olcsó jó pianó, baba kelengye Bulew Regele Ferd. (Rákóczi-ut.) 50. az. jobbra Szász. 567

12 service service (karabedi) márkás porcellán tányérok, 6 személyes ezüst service, perzsa szőnyeg, fehér ebédlő elköltözés miatt eladó. Cím a kiadásfőváltalban. 565

Eladó adómetes magánház beköltözhető 1 szoba konyha 6 ezer Leifert. Welsz Gizi Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4 24

Str. Balassa-ter 3 szám (Lukács György-utca végén) levő szép aróház eladó Adás-vételi Rg. Parcul Traian (Széchenyi-ter) 12. Értékesítés délután. 11

Bizományba elfogadom bármilyen tehénműt, porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 30 jobbra Szász 64

Jokarban levő baba kelenye darabonként is eladó. Tabacariu (Timár-utca 8. sz. 539

Hosszu fekete prémjelölésű álméleti kabát eladó Str. Cuza Voda (Szacsavai-ut.) 19. Sz. 590

Eladók: Ampiristilu elefántcsont legyező (vitrin drab) antik elefántcsont legyező. nagyon szép madere, reneszansz ajuro milliők, futók, táscitörök, abroszok, storkok, egyetritők, file motívok, betétek. Röplő csipke és betét. Körtől fehér, arany és színes terítők. Sujta gobelin. Gobelin képek rámmával és anélkül, montirozatlan divánpárnák, kelim abrosz és draperia, bordó brokát függöny, sarga selyem peplán. Nagyon szép fehérnemű, ingek, nadrágok és leibhek. selyem rojtos kendő. Egészen új szőnye szővel kosztum és estélyi ruha. sarga selyem. Autó bundák. Zsuresztel. Lámpaernyők. Szanítás. (ezobegőzfűrdő). — Perzsa szőnyegek, ebédlő 24.000 Lei. Nagyon szép átvétők. Strada Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi ut.) 30. sz. jobbra. Szász. 180

Eladó híres német művésztől gyönyörű szép részerc. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 30. jobbra. 179H

Zongora olcsón eladó Str. Cimitulului (Temető-utca) 12. szám, 596

Ebédli perzsa szőnyeg 6'x4 1/2', méretű, nálam bizományban levő, napi áron alul sűrűn eladó. 179H

Sternberg I. Kishidő.

Eladó híres német művésztől gyönyörű szép részerc. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 30. jobbra. 179H

Zongora olcsón eladó Str. Cimitulului (Temető-utca) 12. szám, 596

Ebédli perzsa szőnyeg 6'x4 1/2', méretű, nálam bizományban levő, napi áron alul sűrűn eladó. 179H

Sternberg I. Kishidő.

Eladó híres német művésztől gyönyörű szép részerc. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut.) 30. jobbra. 179H

Keresünk megvételre új vagy használt, jó állapotban levő egylovas borselel. kocsit. Magyar Bank r. t. Sas palota, I em. 584

Eladó egy negy irodai íróasztal több fiókkal, egy használt szalon garnitúra és egy keskeny kireket. Bövebbet Zenker fényképező, Str. I. C. Bratienu (Szaniszló-u.) 25. Ny

Eladó Mezőtelegden üzlet ház vendéglővel, 7 szoba, melékhegyes olcsón. Welsz Gizi, Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4 23

Világos hálószoba, butor olcsón eladó. Str. Ladislau (Körös) u. 48. Szász. 495

Eladó ház negy telekkel két szoba konyha melékhegyesekkel. műhely átadó. I. C. Bratienu (Szaniszló u.) 46. 585

Eladó 40 hold szántó, tananyag-építéssel és gazdasági eszközökkel és holdas porcellánban is a Mezőtelegdi halárban. Értékesítési lehet, mezezős keddől állomáson a pályán. 591H

Stanzni g'p't keresünk megvételre a Művirágvár. Str. Arany János utca 593H

Eladó nagyon szép perzsa hencser-karó. Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut.) 30 jobbra. Szász. 421H

Ismeri magam árban veszek arany ezüst és brilliáns tárgyakat

KLEIN
Órakereskedő
Avram Iancu
(Kossuth-u.) 4

✱ Eladó ✱

magán és bérházak a város külső részein. Kertész-utca ház 80.000 leiert átlagosan eladó. Cujon forgalmas utcán kitűnő ház 3 szobás elfogadható lakással 4.000 leiert megvenni. Szilagy-somlyon mas-iv modern ház kerttel átvethető lakással váradi h szal cseréne vagy eladó. Olcsón megvételre szőlőket tudok. Aki ingatlant jól

venni vagy eladni akar fordulj n bizalommal hozzám megelégedésre követtetek Barany meg-bizást elfogadok.

őzv. Zilahy Gyuláné Ált. kereskedelmi irodája. Strada Alapi utca 1. szám Otthon 1—4 óráig.

✱ Nagas árban veszek ✱

brillians. arany, ezüst ószereket és dísz tárgyakat, tőredék aranyat, ezüstöt, arany szőpauzát, arany és más hamis fogakat

Frund Benjamin
ószerező, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 11. szám. Széchenyi-utca épületi Ékszer alkotmai árban kapható

Eladó új magánház, mely áll 3 szoba, fürdőszoba és melléi helyiségekkel szonnel elfogadható, nem k-virálható. Braun, Strada Aurel Vlaicu (Vámház-utca) 67. 581

Megjeleni az új Szám v. tel. törvény magyar fordításban, amely magába foglalja az állami, megyei községi és az özszes köztársasági szám-vitelét, az összes új módosításokkal együtt. Ára 30 Lei Megrendelhető a „Cartea Romaneasca” könyvkereskedésben, Dicioean marlin. 582

✱ Varrógép Korékpár ✱

Javító műhely és raktár Fellelősség mellett használt és új gépek:

Singer — — — 1000 Ltól
Karika-hajós — 2500
Iparosgép — — 8000

Használt gépet és kerékpárt veszek

H. Eisenberger
Pia's Mihai Viteazul
Magyalac-ter 5. szám,
Uj husplaccai szemben.

✱ „IDEAL” ✱

politur, negro, tentaporapretur (Perless Gloss) stb. a legjobb.
Minden bőrkerekesedésben kapható.

✱ Beck ✱

Benjamin
Strada Cegalinu (Várady u.-u.) 11. sz. Velez-ter 17-18 sz.

Órák, ékszer chinaezüst

disztárgyakat szerviseket a legolcsóbban árul

BEER
Josif Vulcan (Nagy Sándor) u. 1. — Óra és ószere javítás

Órák, ékszer chinaezüst

disztárgyakat szerviseket a legolcsóbban árul

BEER
Josif Vulcan (Nagy Sándor) u. 1. — Óra és ószere javítás

Órák, ékszer chinaezüst

disztárgyakat szerviseket a legolcsóbban árul

BEER
Josif Vulcan (Nagy Sándor) u. 1. — Óra és ószere javítás

Órák, ékszer chinaezüst

disztárgyakat szerviseket a legolcsóbban árul

BEER
Josif Vulcan (Nagy Sándor) u. 1. — Óra és ószere javítás